

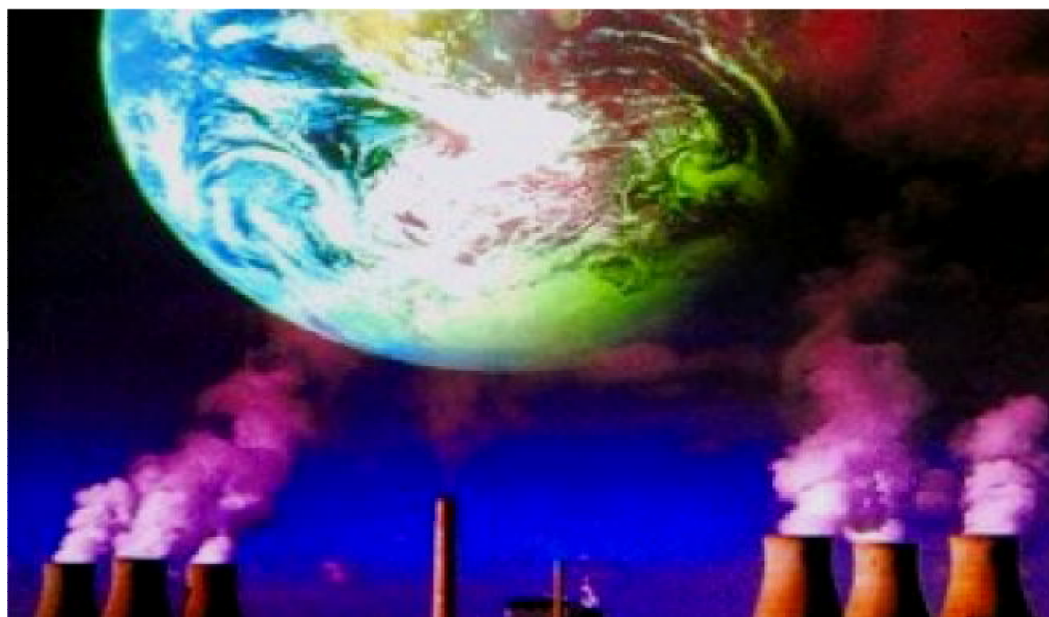
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**"ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΑΙ
ΟΙ ΕΠΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ."**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΧΑΡΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : Δρ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΑΤΕΙ Πατρών

ΠΑΤΡΑ 2011

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην παρακάτω εργασία θα ασχοληθούμε με το φαινόμενο του θερμοκηπίου και τις επιπτώσεις του στον παγκόσμιο τουρισμό. Αρχικά, θα ορίσουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου, αναλύοντας τα αέρια από τα οποία αποτελείται. Στη συνέχεια, θα μιλήσουμε για τις επιπτώσεις που έχει στον πλανήτη, όπως για παράδειγμα το λιώσιμο των πάγων και την υπερθέρμανση του πλανήτη. Θα μιλήσουμε για την παγκόσμια τουριστική κίνηση, καθώς και της Ευρώπης, τονίζοντας τις επιπτώσεις που ασκεί ο τουρισμός στο περιβάλλον.

Η τουριστική ανάπτυξη θα πρέπει να εναρμονίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος και την, όσο το δυνατόν, καλύτερη διαχείρισή του. Οι φορείς κάθε τουριστικού προορισμού, θα πρέπει να αναπτύξουν προγράμματα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των τουριστών, με σκοπό τον σεβασμό προς το περιβάλλον. Ο πράσινος τουρισμός γίνεται ευρύτερα γνωστός τα τελευταία χρόνια. Πολλοί τουρίστες προτιμούν τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού και δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον στον οικοτουρισμό.

Επίσης, οι κλιματικές αλλαγές δεν θα άφηναν ανεπηρέαστη και την χώρα μας. Το περιβάλλον και στην Ελλάδα κινδυνεύει και ο τουρισμός έχει και εδώ ένα μέρος ευθύνης. Καταλήγοντας, θα δούμε ότι ο τουρισμός και το περιβάλλον, είναι δύο έννοιες σίγουρα εξαρτημένες η μία από την άλλη, και αν δε μπορούμε να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα του φαινομένου του θερμοκηπίου, τουλάχιστον ας μην επιβαρύνουμε περισσότερο το περιβάλλον στο οποίο ζούμε. Σίγουρα το κλίμα επηρεάζει την τουριστική κίνηση, μα και ο τουρισμός επηρεάζει το κλίμα αντίστοιχα.

Λέξεις κλειδιά: φαινόμενο θερμοκηπίου, τουριστική ανάπτυξη, επιπτώσεις, περιβάλλον, κλιματικές αλλαγές, πράσινος τουρισμός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κεφάλαιο 1

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

1.1 Εισαγωγή.....	5
1.2 Ορισμός.....	5
1.3 Ανάλυση των αερίων που συνθέτουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.....	6
1.4 Το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η επίδρασή του στην υγεία του ανθρώπου.	8
1.5 Οι επιπτώσεις του φαινομένου στον πλανήτη.....	9
1.5.1 Το λιώσιμο των πάγων.....	9
1.5.2 Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.....	11
1.5.3 Η μείωση των υδάτινων πόρων.....	12
1.5.4 Η συμβολή στην εμφάνιση του φαινομένου Ελ Νίνιο.....	14
1.5.5 Τα φαινόμενα ξηρασίας και τα έντονα θερμά κύματα.....	15
1.5.6 Η υπερθέρμανση του πλανήτη.....	16
1.6 Μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου του θερμοκηπίου.....	17

Κεφάλαιο 2

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Ορισμός.....	19
2.1.1 Η τουριστική κίνηση σε παγκόσμιο επίπεδο.....	19
2.1.2 Η τουριστική κίνηση στην Ευρώπη.....	20
2.2 Οι επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον.....	21
2.2.1 Οι τοπικοί πόροι.....	22
2.2.2 Η υποβάθμιση του εδάφους.....	22
2.2.3 Η ρύπανση.....	23
2.2.4 Τα στερεά απόβλητα.....	24
2.2.5 Τα λύματα.....	24
2.2.6 Οι φυσικές επιπτώσεις.....	25
2.2.7 Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις.....	25

Κεφάλαιο 3

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.1 Αρχές προστασίας του περιβάλλοντος.....	28
3.2 Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.....	28
3.2.1 Εφαρμογές της τουριστικής ανάπτυξης.....	30
3.2.2 Προγράμματα ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.....	31
3.3 Η τουριστική χωρητικότητα ενός τόπου.....	33

3.4 Η σχέση του πληθυσμού ενός τουριστικού προορισμού με την δυναμικότητα φιλοξενίας του.....	33
---	----

Κεφάλαιο 4

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

4.1 Μέτρα εξισορρόπησης του τουρισμού με το περιβάλλον.....	34
4.2 Η συμβολή του τουρισμού στην διατήρηση του περιβάλλοντος.....	35
4.3 Η διαχείριση του περιβάλλοντος.....	36
4.4 Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των τουριστών.....	37
4.5 Ρυθμιστικά μέτρα.....	37
4.6 Πράσινος τουρισμός.....	39
4.7 Ο οικοτουρισμός και τα οφέλη του.....	40

Κεφάλαιο 5

ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.1 Οι κλιματικές αλλαγές στην Ελλάδα.....	43
5.1.1 Τα κρούσματα των πυρκαγιών.....	43
5.1.2 Η καταστροφή της θάλασσας.....	44
5.1.3 Η επιβάρυνση της υγείας.....	44
5.2 Η τουριστική εκμετάλλευση της Ελλάδας.....	44
5.3 Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών.....	45
5.4 Αναγκαία μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.....	46

Κεφάλαιο 6

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

6.1 Συμπέρασμα.....	49
6.2 Επίλογος.....	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ

1.1 Εισαγωγή.

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου τα τελευταία χρόνια απασχολεί περισσότερο καθώς σε αυτό έχει συντελέσει και ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης, τα οποία προσπαθούν να εξηγήσουν τον τρόπο με τον οποίο μερικά αέρια, τα οποία αποβάλλονται στην ατμόσφαιρα και είναι αποτέλεσμα ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, θερμαίνουν την επιφάνεια της γης. Η αύξηση της συγκέντρωσης των αερίων στο περιβάλλον εκτιμάται ότι ξεκίνησε από την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης και συνεχίζεται ακόμα με διαρκώς ταχύτερους ρυθμούς και ειδικά στην εποχή μας που η τεχνολογία εξελίσσεται τόσο γρήγορα.

Αν συνεχιστεί αυτός ο ρυθμός αποβολής αερίων του θερμοκηπίου όπως εκτιμούν οι επιστήμονες, η θερμοκρασία της επιφάνειας του πλανήτη μας θα αυξηθεί κατά 4-5 βαθμούς Κελσίου. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι οι επιπτώσεις της συγκέντρωσης των αερίων στην οικολογική ισορροπία, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως για παράδειγμα στον υδρολογικό κύκλο, αποτελούν θέμα ύψιστης σημασίας αλλά και πεδίο έντονης επιστημονικής αντιπαράθεσης.

Το πρόβλημα, δηλαδή, δεν επικεντρώνεται πλέον στο άμεσο αποτέλεσμα της συσσώρευσης των αερίων ανθρωπογενούς προέλευσης στην ατμόσφαιρα, που οδηγεί σε θέρμανση της επιφάνειας του πλανήτη, αλλά στην πρόβλεψη και εκτίμηση των επιπτώσεων που θα επιφέρει. Μια πρώτη προσέγγιση είναι η στροφή προς την καθαρή ενέργεια, να καταφύγουμε δηλαδή σε μικρά και ευέλικτα συστήματα, όπως τα αιολικά, τα φωτοβολταϊκά, τους ηλιοθερμικούς σταθμούς, τα συστήματα της βιομάζας, της γεωθερμίας και των μικρών υδροηλεκτρικών.

1.2 Ορισμός.

Ως φαινόμενο του θερμοκηπίου χαρακτηρίζεται η θέρμανση που παρατηρούμε στα θερμοκήπια. Κατά το φαινόμενο αυτό, ο θόλος ο οποίος είναι διάφανος, επιτρέπει στην φωτεινή ακτινοβολία, η οποία εισέρχεται στο στεγασμένο χώρο, να απορροφάται, να διαχέεται και να επανεκπέμπεται. Η ακτινοβολία όμως παγιδεύεται στο χώρο και τελικά μετατρέπεται σε θερμότητα. Με τον τρόπο αυτό θερμαίνει το εσωτερικό του θερμοκηπίου με αποτέλεσμα οι καλλιέργειες να διατηρούν πάντα την κατάλληλη και σχετικά σταθερή θερμοκρασία.

Η γη εκπέμπει θερμική ακτινοβολία μεγάλου μήκους κύματος λόγω της θερμοκρασίας της σε αντίθεση με την αντίστοιχη ηλιακή ακτινοβολία, που εκπέμπει μικρού μήκους κύματος θερμότητα. Η ατμόσφαιρα της γης διαθέτει μεγάλη αδιαφάνεια στην ακτινοβολία, έχει δηλαδή την ικανότητα να απορροφά το μεγαλύτερο μέρος της, ποσοστό που φτάνει περίπου το 71%. Η ίδια η ατμόσφαιρα εκπέμπει θερμική ακτινοβολία, μέρος της οποίας απορροφάται από την επιφάνεια της γης, η οποία θερμαίνεται ακόμη περισσότερο. Την γήινη ατμόσφαιρα θα μπορούσαμε να την χαρακτηρίσουμε σαν μια πηγή θερμότητας όπως ακριβώς είναι και ο ήλιος.

1.3 Ανάλυση των αερίων που συνθέτουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Το κυριότερο αέριο του θερμοκηπίου είναι οι υδρατμοί (H₂O), οι οποίοι ευθύνονται για περίπου τα δύο τρίτα του φαινομένου του θερμοκηπίου. Τα μόρια νερού που βρίσκονται στην ατμόσφαιρα, δεσμεύουν τη θερμότητα που εκπέμπει η γη και έπειτα την εκπέμπουν εκ νέου προς όλες τις κατευθύνσεις, θερμαίνοντας έτσι την επιφάνεια της γης πριν καταλήξουν στο διάστημα.

Οι υδρατμοί της ατμόσφαιρας αποτελούν τμήμα του υδρολογικού κύκλου, ενός κλειστού συστήματος κυκλοφορίας του νερού από τους ωκεανούς και το έδαφος στην ατμόσφαιρα και από εκεί πίσω στο έδαφος μέσω της εξάτμισης και της διαπνοής, της συμπύκνωσης και της κατακρήμνισης. Η ανθρώπινη ζωή δεν αυξάνει τους υδρατμούς στην ατμόσφαιρα. Ο θερμότερος αέρας μπορεί να κρατήσει περισσότερη υγρασία και συνεπώς οι αυξημένες θερμοκρασίες να επηρεάσουν παραπάνω τις κλιματικές αλλαγές.

Ο κυριότερος συντελεστής του φαινομένου του θερμοκηπίου είναι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), το οποίο ευθύνεται παγκοσμίως για τουλάχιστον το 60% του φαινομένου των αερίων θερμοκηπίου. Το διοξείδιο του άνθρακα αποτελεί τουλάχιστον το 80% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε χώρες έντονης βιομηχανικής κίνησης.

Στη γη υπάρχουν ποσότητες άνθρακα, οι οποίες, όπως και το νερό, ανακυκλώνονται. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα πολύπλοκο σύστημα στο οποίο ο άνθρακας κινείται μεταξύ της ατμόσφαιρας, της επίγειας βιόσφαιρας και των ωκεανών. Τα φυτά απορροφούν CO₂ από την ατμόσφαιρα κατά τη φωτοσύνθεση.

Χρησιμοποιούν τον άνθρακα για να συνθέσουν τους ιστούς τους και τον απελευθερώνουν στην ατμόσφαιρα, όταν ξεραίνονται και αποσυντίθενται. Ο οργανισμός των ζώων και των ανθρώπων περιέχει κι αυτός άνθρακα, τον οποίο λαμβάνει από τα βρώσιμα φυτά ή από τα ζώα που καταναλώνουν αυτά τα φυτά. Ο άνθρακας απελευθερώνεται ως CO₂ με την αναπνοή, καθώς και με το θάνατο και την αποσύνθεση.

Τα ορυκτά καύσιμα είναι τα απολιθωμένα υπολείμματα νεκρών ζώων και φυτών, τα οποία συντίθενται υπό συγκεκριμένες συνθήκες σε διάστημα εκατομμυρίων ετών και συνεπώς έχουν μεγάλη περιεκτικότητα σε άνθρακα. Το κάρβουνο αποτελείται από υπολείμματα καμένων δασών, ενώ το πετρέλαιο προέρχεται από τη χλωρίδα των ωκεανών.

Πρόσφατα, ευρωπαϊοί ερευνητές ανακάλυψαν ότι οι συγκεντρώσεις διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα είναι τώρα υψηλότερες από ποτέ κατά τα τελευταία 650.000 χρόνια. Το CO₂ μπορεί να παραμείνει στην ατμόσφαιρα για 50-200 χρόνια, ανάλογα με τον τρόπο ανακύκλωσης και επιστροφής του στο έδαφος και τους ωκεανούς.

Ένα επίσης σημαντικό αέριο είναι το μεθάνιο. Οι ατμοσφαιρικές συγκεντρώσεις μεθανίου έχουν διπλασιαστεί από την αρχή της βιομηχανικής επανάστασης και συμβάλλουν κατά 20% στην ενίσχυση του φαινομένου. Η σύνθεσή του γίνεται από βακτήρια που ενισχύονται με οργανικές ύλες υπό την έλλειψη οξυγόνου. Οι εκπομπές μεθανίου παρατηρούνται σε υγράτους, τερμίτες και ωκεανούς.

Οι πηγές που επηρεάζονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα περιλαμβάνουν την εξόρυξη και την καύση ορυκτών καυσίμων και την κτηνοτροφία. Το μεθάνιο στην ατμόσφαιρα δεσμεύει θερμότητα 23 φορές πιο αποτελεσματικά από το διοξείδιο του άνθρακα. Ωστόσο, η διάρκεια ζωής του είναι μικρότερη και κυμαίνεται από 10 έως 15 χρόνια.

Το μονοξείδιο του αζώτου (N₂O) απελευθερώνεται με φυσικό τρόπο από τους ωκεανούς και τα παρθένα δάση, καθώς και από τα βακτήρια του εδάφους. Οι πηγές που επηρεάζονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα περιλαμβάνουν τα αζωτούχα λιπάσματα, την καύση ορυκτών καυσίμων και τη βιομηχανική χημική παραγωγή με χρήση αζώτου, όπως είναι η επεξεργασία λυμάτων. Στις βιομηχανικές χώρες, το N₂O αποτελεί το 6% των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Το μονοξείδιο του αζώτου είναι ένα αέριο, του οποίου τα μόρια απορροφούν θερμότητα που προσπαθεί να διαφύγει στο διάστημα. Είναι 310 φορές πιο αποτελεσματικό από το διοξείδιο του άνθρακα στην απορρόφηση της θερμότητας. Από τις αρχές της βιομηχανικής επανάστασης, οι συγκεντρώσεις μονοξειδίου του αζώτου στην ατμόσφαιρα έχουν αυξηθεί κατά περίπου 16% και συμβάλλουν κατά 4 έως 6% στην ενίσχυση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Τα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου είναι τα μόνα αέρια που δεν έχουν συντεθεί με φυσικό τρόπο, αλλά έχουν δημιουργηθεί από τον άνθρωπο για βιομηχανικούς σκοπούς. Το μερίδιό τους στις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου από τις βιομηχανικές χώρες είναι περίπου 1,5%. Όμως, είναι εξαιρετικά ισχυρά. Μπορούν να δεσμεύσουν θερμότητα 22.000 φορές πιο

αποτελεσματικά από ό, τι το διοξείδιο του άνθρακα και παραμένουν στην ατμόσφαιρα για πολλά χιλιάδες χρόνια.

Τα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου περιλαμβάνουν τους υδροφθοράνθρακες που χρησιμοποιούνται για την ψύξη και την κατάψυξη, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων κλιματισμού. Τα γνωστότερα από αυτά τα αέρια είναι οι χλωροφθοράνθρακες, τα οποία δεν είναι μόνο φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου, αλλά καταστρέφουν και το στρώμα του όζοντος.

1.4 Το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η επίδρασή του στην υγεία του ανθρώπου.

Η υγεία μας επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις αλλαγές του κλίματος. Οι κλιματολογικές αλλαγές μπορούν να επιδράσουν άμεσα στην ανθρώπινη υγεία, αυξάνοντας τη θνησιμότητα και τη νοσηρότητα που εξαρτώνται από τα κύματα θερμότητας. Για παράδειγμα, όταν η θερμοκρασία αυξάνει πάνω από 25°C, τότε αυξάνονται επίσης και οι θάνατοι από νοσήματα της καρδιάς, και κυρίως από εμφράγματα.

Οι κλιματολογικές αλλαγές μεταβάλλουν τη συχνότητα των φυσικών καταστροφών, όπως είναι οι κυκλώνες, οι πλημμύρες, οι φωτιές και οι κατακρημνίσεις του εδάφους. Μακροχρόνιες επιδράσεις στην υγεία μπορούν επίσης να προέλθουν από την αύξηση της στάθμης των θαλασσών. Η στάθμη των υδάτων έχει ανέλθει από 10 έως 25 εκατοστά κατά τη διάρκεια της τελευταίας εκατονταετίας.

Η κάλυψη με νερό των πιο εύφορων εδαφών και του μεγαλύτερου μέρους των οικισμών της γης είναι οι πρώτες οικονομικές και σοβαρές συνέπειες από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Πολλές αναμένεται να είναι επίσης οι αρνητικές επιδράσεις στο αποχετευτικό σύστημα, στη διαχείριση των λυμάτων, στις μεταφορές και στα οικοσυστήματα των υγροτόπων.

Εκτιμάται ότι δεν θα γίνει βαθμιαία η αύξηση της στάθμης της θάλασσας, αλλά με μεγάλα παλιρροιακά κύματα και τυφώνες, που θα φέρουν την καταστροφή και το θάνατο σε εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους. Επίσης μελέτες δείχνουν ότι θα υπάρξει αύξηση των γενετικών βλαβών καθώς και των ανοσολογικών και αναπαραγωγικών διαταραχών, εξαιτίας της κάλυψης χωματερών με τοξικά απόβλητα.

Η αλλαγή του κλίματος πρόκειται να επηρεάσει και την κατανομή των λοιμωδών νοσημάτων που μεταδίδονται από ενδιάμεσους ξενιστές, καθώς και τον κύκλο ζωής ορισμένων από αυτούς. Για παράδειγμα, το κουνούπι που μεταδίδει την ελονοσία, μπορεί να αναπτυχθεί μόνο σε θερμοκρασίες πάνω από

16°C. Ορισμένα λοιμώδη νοσήματα όπως η χολέρα, εκδηλώνονται σε επιδημίες όταν μεταβάλλεται το υδάτινο περιβάλλον και αυξάνεται η θερμοκρασία.

1.5 Οι επιπτώσεις του φαινομένου του θερμοκηπίου στον πλανήτη.

Οι συνέπειες του φαινομένου του θερμοκηπίου είναι δύσκολο να προεκτιμηθούν, εξαιτίας του γεγονότος ότι η άνοδος της θερμοκρασίας συνδέεται με παράγοντες των οποίων ο ρόλος δεν είναι πλήρως γνωστός και οι έρευνες διχάζουν τους επιστήμονες. Τις σημαντικότερες συνέπειες θα προσπαθήσουμε να τις αναλύσουμε παρακάτω.

1.5.1 Το λιώσιμο των πάγων.

Σύμφωνα με την άποψη του David Carlson, το λιώσιμο ενός μεγάλου κομματιού πάγου έκτασης 150 κυβικών μιλίων μπορεί να ανεβάσει το επίπεδο της στάθμης των θαλασσών ακόμα και 2 χιλιοστόμετρα. Σύμφωνα με τους επιστήμονες, τα επίπεδα της στάθμης των θαλασσών έχουν ανέβει κατά 3 χιλιοστόμετρα τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας της παγκόσμιας αύξησης της θερμοκρασίας. Η επιτροπή του ΟΗΕ τονίζει ότι η άνοδος της στάθμης των θαλασσών γίνεται γρηγορότερα από τη δεκαετία του '60.

Μερικοί επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η στάθμη των θαλασσών μπορεί να αυξηθεί κατά ένα μέτρο μέσα στον αιώνα. Η μεγαλύτερη άνοδος προβλέπεται να συμβεί το 2100, παρόλο που το νερό εξατμίζεται με την αύξηση της θερμοκρασίας. Τα κομμάτια πάγου που επιπλέουν στη θάλασσα δεν συμβάλλουν με το λιώσιμο τους στην άνοδο της στάθμης των υδάτων. Σε μεγάλο κίνδυνο βρίσκονται οι ζωές αλλά και οι περιουσίες πολλών ανθρώπων στη Νότια Ασία εξαιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη, η οποία οδηγεί σε λιώσιμο των παγετώνων στα Ιμαλία με γοργούς ρυθμούς.

Οι ειδικοί του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών προειδοποιούν ότι η εξαφάνιση των πάγων οδηγεί σε πλημμύρες που καταστρέφουν τις κατοικίες αλλά και τις

σοδιές των αγροτών. Υπεύθυνοι του περιβαλλοντικού προγράμματος του ΟΗΕ σημειώνουν με νέα έκθεσή τους, η οποία παρουσιάστηκε στη σύνοδο κορυφής για το κλίμα στο Μεξικό, ότι από την αρχή της δεκαετίας του '80, ο ρυθμός απώλειας πάγου έχει αυξηθεί σημαντικά σε πολλές περιοχές, παράλληλα με την αύξηση στη μέση παγκόσμια θερμοκρασία του αέρα. Επιστήμονες μας προειδοποιούν πως η ατμόσφαιρα γίνεται όλο και πιο ζεστή, συνέπεια βέβαια της αχαλίνωτης κατανάλωσης καυσίμων.

Η σταθερή άνοδος της θερμοκρασίας τόσο στον αέρα που αναπνέουμε όσο και στα νερά που συντηρούν τη ζωή στον πλανήτη μας είναι σε σημαντικό βαθμό αποτέλεσμα μιας ανησυχητικής εξέλιξης που παίρνει ολοένα και πιο μεγάλες διαστάσεις στα τελευταία χρόνια. Στο σημείο αυτό, θα κάνουμε μια αναφορά στη μείωση των πάγων γύρω από τον Βόρειο Πόλο. Η παγωμένη επιφάνεια της Αρκτικής είναι ουσιαστικά το καλοκαιρινό air-condition του βόρειου ημισφαιρίου. Ψυχραίνει τους ανέμους που περνούν από πάνω της και όταν αυτοί με τη σειρά τους κατεβαίνουν σε πιο νότιες περιοχές τις δροσιίζουν και τις βοηθούν να αποφεύγουν την υπερθέρμανση.

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες σχεδόν 30% του πάγου της Αρκτικής έλιωσε και δεν επανήλθε όπως συνηθίζει να γίνεται τα καλοκαίρια. Αν η τάση αυτή συνεχιστεί, κάποιο καλοκαίρι πριν το τέλος του αιώνα μας δεν θα έχουμε καθόλου πάγο στην Αρκτική. Το 2005 έλιωσαν στον Βόρειο Πόλο ένα εκατομμύριο τετραγωνικά χιλιόμετρα πάγου, περισσότερο από ότι συνήθως λιώνει σε ένα χρόνο.

Αυτό σημαίνει ότι μειώθηκε η κατάλευκη από τα χιόνια και τους πάγους επιφάνεια της Αρκτικής, που αντανακλά τις ηλιακές ακτίνες και αυξήθηκε η συγκριτικά πιο σκούρα επιφάνεια της ανοιχτής θάλασσας, που απορροφά την θερμότητα των ηλιαχτίδων. Η αύξηση της θαλάσσιας θερμοκρασίας επιταχύνει το λιώσιμο του πάγου, το οποίο έχει απομείνει εκεί.

Επιστήμονες ισχυρίζονται πως όσο πιο πολύ θερμαίνονται οι υδάτινες περιοχές τόσο πιο πολύ αυξάνεται η πιθανότητα για ραγδαία καιρικά φαινόμενα, όπως καταστροφικούς κυκλώνες. Οι πάγοι της Αρκτικής προστατεύουν τις ακτές των νησιών της περιοχής από την ανοιχτή θάλασσα. Αλλά καθώς οι πάγοι υποχωρούν, τα χωριά που υπάρχουν κινδυνεύουν να παρασυρθούν στον ωκεανό.

Η αύξηση της θερμοκρασίας έχει επηρεάσει και το οικολογικό περιβάλλον. Ποικιλίες πουλιών αναγκάζονται από την καλοκαιρία να καταφύγουν σε όλο και πιο βόρειες περιοχές, ενώ οι πολικές αρκούδες αντιμετωπίζουν πρόβλημα επισιτισμού καθώς μικραίνει η περιοχή στην οποία βρίσκουν κατάλληλη τροφή για να επιβιώσουν.

1.5.2 Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Σύμφωνα με έρευνα αυστραλών επιστημόνων, η στάθμη των θαλασσών ανεβαίνει επικίνδυνα σε όλο τον κόσμο καθώς η άνοδος από το 1870 μέχρι και το 2004 έφτασε τα 19, 5 εκατοστά με ιδιαίτερα ανοδική τάση τα τελευταία 50 χρόνια. Κι αν παραμείνουν οι τωρινές συνθήκες μέχρι το τέλος αυτού του αιώνα η στάθμη των θαλασσών θα ανέβει μεταξύ 28 και 34 εκατοστών.

Η έρευνα των επιστημόνων βασίστηκε σε στοιχεία από μετρητές παλίρροιας από ολόκληρο τον κόσμο, ενώ τα πορίσματά της συμφωνούν με τις προβλέψεις, που είχε κάνει η Διακυβερνητική Επιτροπή για τις Κλιματικές Αλλαγές (Intergovernmental Panel on Climate Change). Στην τελευταία αναφορά αξιολόγησης της IPCC το 2001, αναφερόταν ότι κατά μέσο όρο η στάθμη των θαλασσών θα ανέβει από 9 έως 88 εκατοστά μεταξύ 1990 και 2100.

Σύμφωνα με τους επιστήμονες, θα υπάρξουν μεγάλες πλημμύρες στις περιοχές που βρίσκονται κάτω από το επίπεδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών στις αμμώδεις παραλίες. Η αύξηση της θερμοκρασίας θα προκαλέσει τήξη της παγοκρηπίδας στην Γροιλανδία αλλά και των παγετώνων στα Ιμαλάια. Το φαινόμενο του φουσκώματος της θάλασσας είναι απόρροια των ισχυρών και παρατεταμένων νοτιάδων, οι οποίοι διατηρούνται για πολλές μέρες στη Μεσόγειο. Καθώς παραμένουν στο Αιγαίο, δεν βρίσκουν άλλο τρόπο παρά να ξεχειλίσουν στη στεριά.

Βέβαια, το φαινόμενο δεν θα είχε τέτοια έκταση αν δεν είχαμε επηρεαστεί από το φαινόμενο του θερμοκηπίου, το οποίο επιφέρει ξαφνικές καταιγίδες, αύξηση της θερμοκρασίας της θάλασσας και μελλοντική άνοδο της στάθμης. Η άνοδος κατά τουλάχιστον δύο μέτρα της στάθμης της θάλασσας παγκοσμίως είναι πλέον σχεδόν αδύνατο να αποτραπεί, σύμφωνα με αυτά που ανακοίνωσαν οι επιστήμονες σε συνέδριο κλιματολογίας στο πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

Σύμφωνα με τον Rahmstorf, η καλύτερη έκβαση της κατάστασης θα ήταν, αν οι θερμοκρασίες στον πλανήτη μπορούσαν να σταθεροποιηθούν, η στάθμη του νερού της θάλασσας να ανέβαινε με έναν σταθερό ρυθμό μέσα στους επόμενους αιώνες και να μην επιταχυνόταν. Με τους περισσότερους επιστήμονες να περιμένουν τουλάχιστον 2 επιπλέον βαθμούς Κελσίου στην παγκόσμια θερμοκρασία εξαιτίας του φαινομένου του θερμοκηπίου, οι ελπίδες του Rahmstorf δεν βρίσκουν αντίκτυπο.

Ο ίδιος, επίσης, υπολόγισε ότι ακόμα κι αν ο κόσμος περιόριζε την θερμότητα κατά 1,5 βαθμούς, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας κατά δύο μέτρα θα

συνέβαινε έτσι κι αλλιώς μέσα στους επόμενους αιώνες, με αποτέλεσμα κάποια κράτη-νησιά να εξαφανιστούν. Ο Pier Vellinga, του πανεπιστημίου Wageningen τονίζει ότι από την στιγμή που ο πάγος αρχίζει να λιώνει, η διαδικασία μοιάζει με ντόμινο. Είναι δηλαδή αδύνατο να αποτραπεί.

1.5.3 Η μείωση των υδάτινων πόρων.

Η μεταβολή του ρυθμού του υδρολογικού κύκλου θα έχει αρνητικές συνέπειες, ενώ παράλληλα οι ανάγκες άρδευσης και ύδρευσης θα είναι μεγαλύτερες. Η αύξηση των πιέσεων στο υδάτινο περιβάλλον καθιστά αναγκαία την εφαρμογή βιώσιμων πολιτικών ανάπτυξης και διαχείρισης των υδάτινων πόρων, μέσω σχεδιασμού, υλοποίησης και βέλτιστης λειτουργίας έργων υποδομής και παρεμβάσεων διαχείρισης τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να ληφθούν μέτρα εξοικονόμησης και επαναχρησιμοποίησης του νερού.

Μια ορθολογική πολιτική ανάπτυξης οφείλει επίσης να λαμβάνει υπ όψη της και τη διαχείριση ακραίων φαινομένων και κρίσεων όπως τα προβλήματα λειψυδρίας και πλημμυρών αλλά και πιο μακροπρόθεσμους περιβαλλοντικούς στόχους, όπως η προστασία των νερών και των σχετιζόμενων με αυτά οικοσυστημάτων, η βελτίωση της ποιότητας και της οικολογικής τους κατάστασης, η σταδιακή μείωση ρυπαντικών ουσιών και η προοδευτική εξάλειψη τοξικών αποβλήτων.

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε ότι η Ελλάδα είναι μια σχετικά ευνοημένη υδρολογικά χώρα της Μεσογείου, αν και η αντιστοιχία της χρονικής με την χωρική κατανομή των βροχοπτώσεων, έχουν δημιουργήσει στο παρελθόν και εξακολουθούν να δημιουργούν προβλήματα έλλειψης νερού, ιδιαίτερα σε περιόδους ανομβρίας.

Ευρύτερα αποδεκτή είναι επίσης η διαπίστωση ότι η εκμετάλλευση των υπόγειων νερών γίνεται με εντονότερο ρυθμό σε σύγκριση με την εκμετάλλευση

των επιφανειακών νερών, καθώς στη δεύτερη περίπτωση είναι αναγκαίες σοβαρές και συχνά μακροχρόνιες επενδύσεις.

Αναμφισβήτητα, το νερό αποτελεί το βασικό συστατικό ζωής και η διατήρησή του αποτελεί ζήτημα μείζονος σημασίας. Αν λάβουμε υπόψη το τι ισχύει αναφορικά με το διαθέσιμο όγκο νερού που καλείται να εξυπηρετήσει τις καθημερινές ανάγκες του παγκόσμιου πληθυσμού, θα συνειδητοποιήσουμε πως το νερό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρείται ως κάτι το δεδομένο, άρα σε καμία περίπτωση δε θα πρέπει να το σπαταλάμε άδικα.

Το 97% του νερού της γης βρίσκεται στους ωκεανούς οι οποίοι και καλύπτουν το 71% της επιφάνειας της. Μόλις το 2% είναι καθαρό νερό, τα 2/3 του οποίου βρίσκονται στους πόλους και στους παγετώνες. Αυτό αφήνει περίπου ένα ποσοστό της τάξεως του 1% ως καθαρό νερό στο έδαφος, στα ποτάμια, στις λίμνες, στην ατμόσφαιρα και στο υπέδαφος.

Ωστόσο, με τη ζήτηση σε νερό να αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς λόγω της αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού, όπως επίσης και με τη χρήση του νερού ανά κάτοικο να αυξάνεται, γίνεται προφανές ότι το ένα τοις εκατό βρίσκεται ήδη υπό απειλή. Η κλιματική αλλαγή που συντελείται τα τελευταία χρόνια, επιβαρύνει ακόμα περισσότερο το πρόβλημα, καθώς τα καιρικά φαινόμενα έχουν καταστεί από τη μια μεριά λιγότερο προβλέψιμα και από την άλλη περισσότερο έντονα.

Έτσι, ενώ κάποιες περιοχές αντιμετωπίζουν περιόδους παρατεταμένης ξηρασίας, η βροχή που πέφτει σε άλλες περιοχές είναι ιδιαίτερα έντονη και σε πολλές περιπτώσεις ακόμα και καταστροφική, με αποτέλεσμα να προκαλούνται πλημμύρες οι οποίες μολύνουν τα αποθέματα νερού, εξαλείφοντας το απαραίτητο χρονικό περιθώριο της σωστής αναπλήρωσης των υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων.

Τα ζητήματα της διαθεσιμότητας νερού και της ποιότητας αυτού είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους και ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την εξασφάλιση επαρκούς παροχής νερού καλής ποιότητας είναι η λήψη ενεργειών προς μείωση της κατανάλωσης αυτού. Το νερό αποτελεί σημαντικότερο παράγοντα για την ομαλή λειτουργία της ξενοδοχειακής και τουριστικής βιομηχανίας. Χρησιμοποιείται από τις ξενοδοχειακές μονάδες για την παρασκευή των φαγητών, για την καθαριότητα και την υγιεινή, σε διάφορες εγκαταστάσεις προκειμένου για την άνεση και την αναψυχή των επισκεπτών και φυσικά ως πόσιμο.

Επιπρόσθετα, τα ξενοδοχεία εξαρτώνται άμεσα από την ομαλή λειτουργία και επιβίωση των προμηθευτριών εταιριών τους, οι οποίες κατά βάση προέρχονται από τους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και των ποτών. Όπως γίνεται

κατανοητό, καμία από αυτές τις βιομηχανίες δεν μπορεί να λειτουργήσει ομαλά χωρίς την απαραίτητη επάρκεια νερού κάτι που θα πλήξει κατ' επέκταση την τουριστική βιομηχανία.

Άλλες απειλές για την τουριστική βιομηχανία που πηγάζουν από την έλλειψη επαρκών ποσοτήτων νερού, είναι η ερημοποίηση περιοχών καθώς και η αυξημένη συχνότητα εμφάνισης καταστροφικών πυρκαγιών. Οι καταστάσεις αυτές, όχι μόνο θέτουν σε κίνδυνο τις υφιστάμενες τουριστικές υποδομές, αλλά επιπλέον μπορούν να επηρεάσουν τη ζήτηση καθώς και την εποχικότητα.

Η αυξημένη συχνότητα ισχυρών βροχοπτώσεων σε κάποιες περιοχές είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει σε αύξηση του ποσοστού των πλημμύρων και των δυνητικών καταστροφών σε περιοχές ιστορικής και πολιτιστικής σημασίας, καθώς και στις ίδιες τις τουριστικές υποδομές αυτές καθ' αυτές.

Όλα αυτά θα έχουν ως αποτέλεσμα, οι ταξιδιώτες και οι τουρίστες, είτε να περιορίσουν τη χρονική περίοδο των διακοπών τους, είτε να επιλέξουν διαφορετικούς προορισμούς αλλάζοντας τις προτιμήσεις τους. Από οικονομικής και διαχειριστικής πλευράς, οι λογαριασμοί του νερού αποτελούν περίπου το 10% του συνόλου των λογαριασμών σε πολλά ξενοδοχεία.

Τα ξενοδοχεία, με κατάλληλες και καθόλου δαπανηρές μεθόδους, καθώς και με υιοθέτηση απλών πρακτικών, μπορούν να μειώσουν την κατανάλωση ανά επισκέπτη ανά διανυκτέρευση μέχρι και στο 50% σε σχέση με ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις που δεν προνοούν καθόλου για την εξοικονόμηση του νερού.

Με αυτόν τον τρόπο και οικονομικό όφελος θα έχουν αλλά και θα εξασφαλίσουν τη βασική παροχή νερού, την απαραίτητη για τις καθημερινές ανάγκες λειτουργίας του ξενοδοχείου. Το νερό θα πρέπει να διατηρηθεί και να διαχειριστεί κατάλληλα.

Ένα οικολογικό ξενοδοχείο τηρεί τον κανόνα αυτόν και παρακολουθεί τις καθημερινές καταναλώσεις νερού, φροντίζει για την ορθή συντήρηση των εγκαταστάσεων του, παρέχει ενημέρωση στους πελάτες για την ορθή και όχι αλόγιστη χρήση του νερού, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνολογίες εξοικονόμησης νερού.

1.5.4 Η συμβολή στην εμφάνιση του φαινομένου Ελ Νίνιο.

Το φαινόμενο Ελ Νίνιο, δηλαδή η περιοδική αύξηση της θερμοκρασίας των επιφανειακών υδάτων στον κεντρικό και ανατολικό Ειρηνικό ωκεανό, συσχετίζεται από πολλούς επιστήμονες με την αύξηση της θερμοκρασίας. Επιπτώσεις του φαινομένου είναι οι ασυνήθιστοι άνεμοι, οι πλημμύρες και οι ξηρασίες. Το φαινόμενο Ελ Νίνιο προκαλεί σημαντικές κλιματικές ανωμαλίες σε όλο τον πλανήτη. Κατά τη διάρκειά του, παρατηρείται ανωμαλία στην

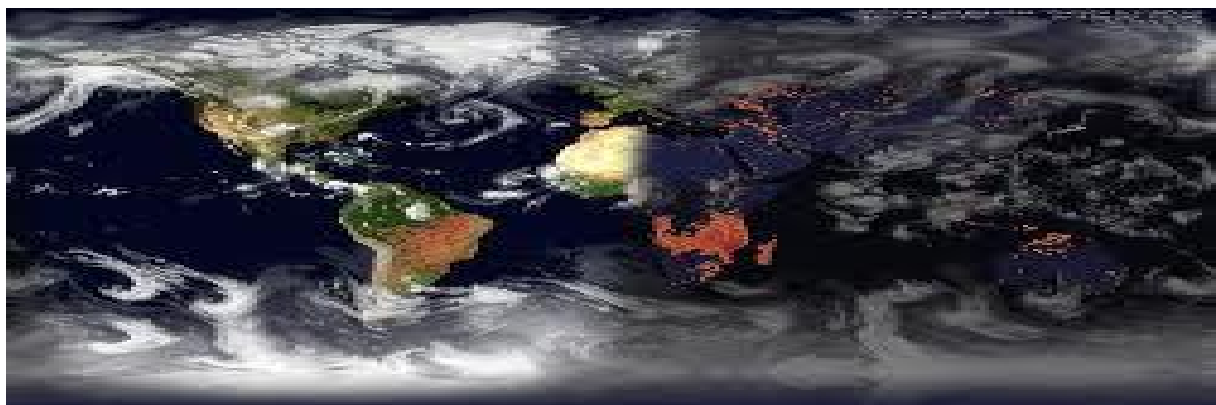
κίνηση των ατμοσφαιρικών και ωκεάνιων ρευμάτων στον Τροπικό Ειρηνικό Ωκεανό, που επηρεάζει το κλίμα σε ολόκληρη τη γη.

Η Κεντρική Ευρώπη, τα νησιά του Κεντρικού Τροπικού Ειρηνικού, η Χιλή, η Αργεντινή, η Βραζιλία, η Ουρουγουάη και η Νότια Κίνα πλημμύρισαν. Η Ινδονησία, η Βόρεια Κίνα, η Αυστραλία, η Ταϊλάνδη, η Κεντρική Αφρική αλλά και τμήματα της Νότιας Αμερικής αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα ξηρασίας. Στη διάρκεια του αντίστοιχου φαινομένου από το 1991 ως το 1994 σημειώθηκε ρεκόρ τυφώνων στον Ατλαντικό, την Καραϊβική και τον Κόλπο του Μεξικού. Οι επιπτώσεις του Ελ Νίνιο στην οικονομία είναι δυσμενείς για πολλά κράτη που χάνουν μεγάλα τμήματα της αγροτικής τους παραγωγής.

Στη Λατινική Αμερική τα αποθέματα αλιείας μειώνονται, καθώς λόγω της αύξησης της θερμοκρασίας στα νερά, τα ψάρια αναζητούν ψυχρότερα κλίματα. Στην ίδια περιοχή επίσης μειώνεται η παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας λόγω πτώσης της στάθμης στους ποταμούς. Ισχυροί άνεμοι και έντονες βροχοπτώσεις εξαιτίας του Ελ Νίνιο το '82 είχαν ως αποτέλεσμα 2.000 νεκρούς και 25 δισεκατομμύρια δολάρια κόστος από τις καταστροφές, πλημμυρίζοντας ακόμα και την έρημο της Αριζόνας.

Το Ελ Νίνιο σχηματίζεται όταν σταθεροί άνεμοι που πνέουν προς τα δυτικά εξασθενούν και αλλάζουν κατεύθυνση. Αυτή η αλλαγή πορείας προκαλεί τη μετακίνηση μεγάλων θερμών υδάτινων μαζών, που κανονικά βρίσκονται κοντά στην Αυστραλία, προς τα ανατολικά κατά μήκος του Ισημερινού μέχρι τις ακτές της Νότιας Αμερικής, οι οποίες επηρεάζουν την υγρασία στην ατμόσφαιρα όπου σχηματίζονται σύννεφα βροχής και αλλάζουν την κίνηση των ατμοσφαιρικών συστημάτων σε όλο τον κόσμο. Σύμφωνα με μελέτες ελλήνων επιστημόνων, υπάρχουν μικρές αλλά σημαντικές σχέσεις ανάμεσα στο Ελ Νίνιο και τις θερμοκρασίες στην Ευρώπη.

1.5.5 Τα φαινόμενα ξηρασίας και τα έντονα θερμά κύματα.

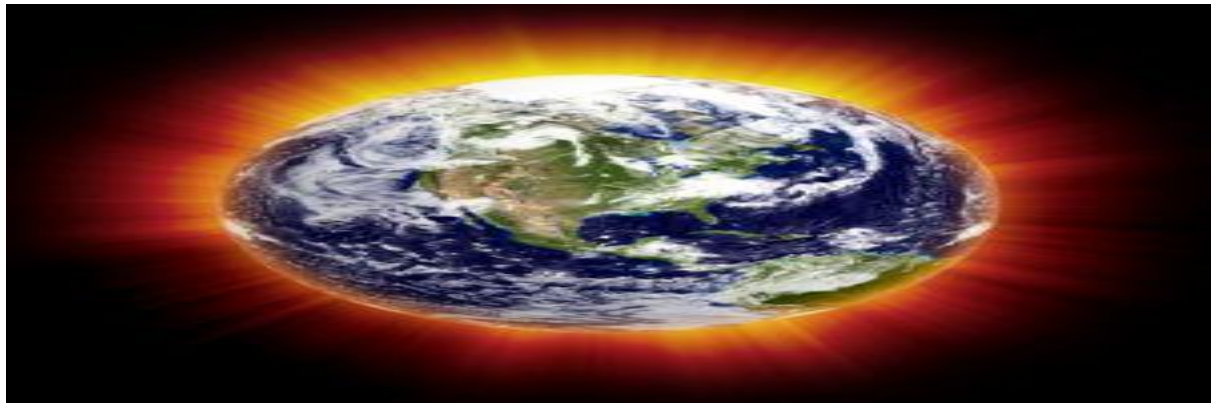

Η παγκόσμια θέρμανση μπορεί να συμβάλει στην αλλαγή του κλίματος της γης μετακινώντας τις ζώνες βροχοπτώσεως, από τον ισημερινό προς τον βορρά.

Αυτό συνεπάγεται αλλαγές στους διάφορους τύπους βλάστησης τόσο στις γεωργικές όσο και στις δασικές εκτάσεις.

Αναμένονται επιπλέον συχνότερα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως κύματα θερμότητας και ξηρασίες ή έντονες βροχοπτώσεις ανάλογα με την περιοχή. Αν και ορισμένες περιοχές της γης θα ευνοηθούν από το φαινόμενο της παγκόσμιας θέρμανσης, κάποιες άλλες εκτάσεις θα υποφέρουν από σοβαρές καταστάσεις όπως πλημμύρες, καταιγίδες, φαινόμενα ξηρασίας και γενικά ακραίες καιρικές συνθήκες, οι οποίες θα είναι συχνότερες και εντονότερες.

1.5.6 Η υπερθέρμανση του πλανήτη.

Η υπερθέρμανση του πλανήτη αυξάνεται σταδιακά τις τελευταίες δεκαετίες. Οι επιστήμονες επιχειρούν να κατανοήσουν την επίδραση της υπερθέρμανσης του πλανήτη σε τοπικό επίπεδο, έχοντας την πεποίθηση ότι μια τέτοια προσέγγιση αφενός αφορά περισσότερο τις τοπικές κοινωνίες και αφετέρου συμβάλλει αποτελεσματικότερα στο σχεδιασμό και την δράση για την ανάλυση του φαινομένου.

Εμπόδιο στην ολοκλήρωση των απαραίτητων ερευνών στάθηκε το γεγονός ότι τα αποτελέσματα των παρατηρήσεων των ανέμων που πνέουν στις ωκεάνιες ζώνες ήταν εσφαλμένα. Η κοινή πεποίθηση ήταν ότι οι άνεμοι των ωκεανών έχουν ενισχυθεί εξαιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη.

Βασικότερο συμπέρασμα των επιστημόνων είναι ότι η εξασθένηση των ανέμων προκαλεί αύξηση της θερμοκρασίας των υδάτων στον δυτικό Ατλαντικό με αποτέλεσμα τη μείωση των απαραίτητων θρεπτικών ουσιών για τη διατήρηση της υποθαλάσσιας ζωής. Η μέση θερμοκρασία ήδη έχει ανέβει κατά 0.4 βαθμούς από το 1940 και μετά, ενώ από το 1860 έχει ανέβει κατά 0.8° Κελσίου.

Η αύξηση κατά 2 βαθμούς Κελσίου της μέσης θερμοκρασίας της γης, που σύμφωνα με τους επιστήμονες είναι αδύνατον να την αποφύγουμε μέχρι το τέλος του αιώνα μας, είναι ικανή να προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις σε όλο τον

κόσμο. Οι επιστήμονες πιστεύουν πως τα υψηλά επίπεδα της εκπομπής του διοξειδίου του άνθρακα, θα μπορούν να προκαλέσουν το μαζικό αφανισμό των δασών, σημαντική άνοδο της στάθμης της θάλασσας, αλλά και ακραία καιρικά φαινόμενα.

Αυτό το ενδεχόμενο φέρνει με τον πιο δραματικό τρόπο στο προσκήνιο την κλίμακα στην οποία ο άνθρωπος έχει διαταράξει το παγκόσμιο κλίμα. Ακόμη και πολύ αυστηρά μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μπορεί να μετριάσουν μόνο σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον μας. Μεταξύ των γενικότερων συνεπειών της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι τα εξής:

- Αύξηση του αριθμού θανάτων ως συνέπεια των κυμάτων καύσωνα, τις πλημμύρες, τις ξηρασίες και άλλα ακραία καιρικά φαινόμενα.
- Μεγαλύτερες πυρκαγιές σε δάση.
- Έλλειψη νερού για εκατοντάδες εκατομμύρια ανθρώπους.
- Μείωση της βιοποικιλότητας της γης. Ποσοστό που αγγίζει το 30% όλων των ειδών, αναμένεται να αφανιστεί.
- Δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι θα εξαναγκαστούν να απομακρυνθούν από τις παράκτιες περιοχές λόγω και της αύξησης της στάθμης της θάλασσας.
- Τήξη των παγετώνων. Οι μικροί παγετώνες θα εξαφανιστούν ολοκληρωτικά, ενώ οι μεγαλύτεροι θα συρρικνωθούν στο 30% περίπου των σημερινών τους διαστάσεων.
- Αλλαγή στις γεωργικές παραγωγές, η οποία θα αναγκάσει πολλούς ανθρώπους να μεταναστεύσουν σε άλλες περιοχές του κόσμου. Μέχρι το έτος 2080 η πείνα θα πλήξει εκατομμύρια ανθρώπους.

1.6 Μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Το φαινόμενο του θερμοκηπίου δεν μπορεί να εξαλειφθεί άμεσα, παρόλα αυτά όμως ο άνθρωπος μπορεί μέχρι ένα σημείο να το αντιμετωπίσει, αλλάζοντας τον τρόπο της καθημερινής του ζωής. Θα μπορούσε να στρέψει την προσοχή του στην αξιοποίηση των καθαρών πηγών ενέργειας, όπως είναι η υδραυλική ενέργεια, όπως είναι οι υδατοπτώσεις και οι παλίρροιες, η αιολική, η ηλιακή, η ενέργεια του μεθανίου και η βιομάζα.

Επίσης να χρησιμοποιεί φυσικό αέριο, σαφώς φιλικότερο προς το περιβάλλον και να εξοικονομεί περισσότερη ενέργεια για να καλύψει τις ανάγκες του συνεχώς αυξανόμενου πληθυσμού της γης και παράλληλα να μειωθεί η εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα ανά κάτοικο. Μια επιπλέον βοήθεια στην μείωση του CO₂ είναι οι δενδροφυτεύσεις που απορροφούν το διοξείδιο, συγκρατούν τα εδάφη και ρυθμίζουν τον κύκλο του νερού.

Τέλος, ο περιορισμός των εκπομπών των άλλων αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, όπως για παράδειγμα οι χλωροφθοράνθρακες ή το όζον, σίγουρα θα βοηθούσε πολύ. Πρέπει να τονιστεί ότι οι ανεπτυγμένες χώρες φέρουν το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης για το φαινόμενο του θερμοκηπίου, συμβάλλοντας σε αυτό με ποσοστό 80%.

Εμείς από την μεριά μας θα μπορούσαμε να συμβάλλουμε στην αντιμετώπιση του προβλήματος έχοντας οικολογική συναίσθηση και ευαισθητοποίηση σε ότι αφορά το περιβάλλον στο οποίο ζούμε και αναπνέουμε. Για παράδειγμα, η εγκατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα, η λογική χρήση των κλιματιστικών, το σβήσιμο των ηλεκτρικών μας συσκευών και των φώτων, είναι μερικά από τα οποία ενώ ακούγονται ασήμαντα, βοηθούν τόσο τον πλανήτη μας.

Θα μπορούσαμε επίσης να περιορίσουμε τις μετακινήσεις μας με το αυτοκίνητο και να χρησιμοποιούμε τα μέσα μαζικής μεταφοράς να βάλουμε στην ζωή μας την ανακύκλωση και γενικά ότι θα βοηθήσει το περιβάλλον μας να αναπνεύσει δίχως χημικές παρεμβάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 Ορισμός.

Ο τουρισμός είναι ένα αποτέλεσμα μεμονωμένης ή ομαδικής μετακίνησης ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς και η διαμονή τους σε αυτούς επί τουλάχιστον ένα 24ωρο με σκοπό την ικανοποίηση των ψυχαγωγικών τους αναγκών. Οι διάφορες μορφές του τουρισμού περιλαμβάνουν απαραίτητα δύο βασικά στοιχεία, δηλαδή το ταξίδι στον τουριστικό προορισμό και τη διαμονή σε αυτόν, συμπεριλαμβανομένου της διατροφής.

Το ταξίδι και η διαμονή λαμβάνουν χώρα εκτός του τόπου της μόνιμης διαμονής των ανθρώπων που αποφασίζουν να μετακινηθούν για τουριστικούς λόγους. Η μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς είναι προσωρινού και βραχυχρόνιου χαρακτήρα, που σημαίνει ότι πρόθεσή τους είναι να επιστρέψουν στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους μέσα σε λίγες μέρες, βδομάδες ή μήνες.

Οι άνθρωποι επισκέπτονται τουριστικούς προορισμούς για τουριστικούς λόγους, δηλαδή για λόγους άλλους από εκείνους της μόνιμης διαμονής τους ή της επαγγελματικής απασχόλησής τους. Αυτό σημαίνει ότι θα ληφθεί σοβαρά υπόψη το κλίμα που επικρατεί καθώς και η εποχή στην οποία θα πραγματοποιηθεί το ταξίδι.

2.1.1 Η τουριστική κίνηση σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ο τουρισμός είναι ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας. Αποτελώντας κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει αξιόλογες επιδράσεις στους άλλους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών. Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών σημείωσε αξιοσημείωτη μεγέθυνση, συνδεδεμένος άμεσα με την κοινωνικοοικονομική αναπτυξιακή διαδικασία, καθώς συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και στην ευημερία των πολιτών.

Ο επιχειρηματικός όγκος του τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα ενδεχομένως ξεπερνά αυτόν των εξαγωγών πετρελαίου, ειδών διατροφής και αυτοκινήτων, ενώ παράλληλα παραμένει η βασική πηγή εισοδήματος για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες. Ο τουρισμός ως οικονομικός τομέας συνδέεται άμεσα με πολλούς τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Αυτό έχει ως συνέπεια,

τα οφέλη που η αύξησή του επιφέρει να είναι πολλά και στον τομέα της απασχόλησης.

Οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί του μεγέθους της συμβολής του τουρισμού στην παγκόσμια οικονομία. Από το 1952 ως το 2005 ο αριθμός των διεθνών τουριστικών αφίξεων αυξήθηκε με ρυθμό 6,5% κατ' έτος, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των ταξιδιωτών να εκτιναχθεί από τα 25 στα 806 εκατομμύρια.

Ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος που προέκυψε από αυτές τις αφίξεις ήταν ιδιαίτερα μεγάλος, αγγίζοντας το 11,2% για την προαναφερθείσα περίοδο, γιγαντώνοντας την παγκόσμια οικονομία. Ως το 1950, οι 15 κορυφαίοι προορισμοί απορροφούσαν το 88% των παγκόσμιων αφίξεων, με το ποσοστό να μειώνεται στο 75% το 1970 και στο 57% το 2005, με αποτέλεσμα την ομοιόμορφη κατανομή των οφελών του παγκόσμιου τουρισμού, που συμπεριλαμβάνει και πολλούς νέους προορισμούς, οι οποίοι βρίσκονται στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Το 2006 οι παγκόσμιες αφίξεις άγγιξαν τα 800 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση 4,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το 2007 παρουσιάζεται ως το τέταρτο συνεχόμενο έτος σταθερής μεγέθυνσης της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας. Το 2008 ήταν το έτος που ο παγκόσμιος τουρισμός επηρεάστηκε σημαντικά από την παγκόσμια οικονομική κρίση και άρχισε μια αντίστροφη πορεία που συνεχίστηκε και το πρώτο μισό του 2009. Το 2009 οι παγκόσμιες αφίξεις μειώθηκαν κατά 4,2% σε σχέση με το 2008, φτάνοντας τα 880 εκατομμύρια. Το 2010 ο τουρισμός δείχνει ανάκαμψη και τείνει σε μια ανοδική πορεία.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020. Συνεπώς, οι διεθνείς αφίξεις αναμένεται ως τότε να ξεπεράσουν το 1,5 δις ταξιδιωτών. Ο παγκόσμιος τουρισμός αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις, οι οποίες σχετίζονται με την βιώσιμη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των ανισοτήτων σε ζητήματα πλούτου και ευκαιριών αλλά και την ορθή κατανομή και διαχείριση των υπαρχόντων φυσικών πόρων, όπως συμβαίνει με κάθε τμήμα της παγκόσμιας οικονομίας, το οποίο έρχεται αντιμέτωπο με την εξελισσόμενη διεθνή πραγματικότητα.

2.1.2 Η τουριστική κίνηση στην Ευρώπη.

Η Ευρώπη έχει πληγεί περισσότερο από άλλες περιοχές του πλανήτη και προσελκύει τους μισούς ταξιδιώτες παγκοσμίως. Μια πτώση 10% στις αφίξεις

τουριστών από το εξωτερικό στην Ευρώπη για τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2009 διαπιστώνει ο UNWTO (Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού του ΟΗΕ). Το Associated Press μας δίνει τα ακόλουθα στοιχεία για τις εξής χώρες. Η Γαλλία, ο νούμερο ένα τουριστικός προορισμός παγκοσμίως, παρουσίασε μείωση 4% στον αριθμό των ξένων επισκεπτών το 2009. Ωστόσο, οι γαλλικές αρχές επισημαίνουν ότι η μείωση θα ισοσκελιστεί από την εσωτερική ζήτηση.

Η Ισπανία είναι ο τρίτος μεγαλύτερος τουριστικός προορισμός του κόσμου, ο τουριστικός τομέας αντιπροσωπεύει το 11% του ΑΕΠ της χώρας, ενώ δύο εκατομμύρια άτομα απασχολούνται στον κλάδο αυτό. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία οι αφίξεις τουριστών στην Ισπανία στο πρώτο μισό της χρονιάς παρουσιάζουν μείωση 11,4% σε σχέση με το 2008.

Στην Ιταλία η τουριστική κίνηση αυξήθηκε κατά 11% κατά την διάρκεια του καλοκαιριού το 2008. Επιπλέον 7 εκατομμύρια ιταλοί, επέλεξαν να κάνουν διακοπές στο εξωτερικό. Στην Ελλάδα, η κυβέρνηση και οι εκπρόσωποι του κλάδου αναφέρουν ότι οι αφίξεις τουριστών μειώθηκαν κατά 10% το 2008. Η τουριστική κίνηση αναμένεται να διατηρηθεί σταθερή σε αυτά τα επίπεδα για το υπόλοιπο της χρονιάς. Η υποτίμηση της λίρας βοήθησε αποτελεσματικά την τουριστική βιομηχανία του Ηνωμένου Βασιλείου, ενώ μειώθηκε ο αριθμός των βρετανών που ταξίδεψαν στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία από το γραφείο τουρισμού του Λονδίνου, οι επισκέπτες από τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, την Ολλανδία και τις σκανδιναβικές χώρες παρουσίασαν σημαντική άνοδο το 2009. Οι γερμανοί διστάζουν να προγραμματίσουν τις άδειές τους και προτιμούν να επιλέγουν πακέτα της τελευταίας στιγμής. Στο Βερολίνο παρατηρείται αύξηση της τουριστικής κίνησης κατά 1,3% την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου, με τους τουρίστες να φτάνουν τα 3 εκατομμύρια.

Στην Κροατία ο υπουργός Τουρισμού της χώρας ανακοίνωσε ότι οι αφίξεις παρουσίασαν πτώση της τάξεως του 8%. Η χώρα αυτή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Σύμφωνα με δημοσκόπηση το 67% των ολλανδών θα κάνει φέτος διακοπές, έναντι 70,3% το 2008. Στην Σουηδία ο τουρισμός παρουσίασε άνοδο 7% με τις διανυκτερεύσεις να αγγίζουν τα 3,1 εκατομμύρια σε ξενοδοχεία και καταλύματα.

2.2 Οι επιπτώσεις του τουρισμού στο περιβάλλον.

Ο τουρισμός είναι ένας τομέας που επηρεάζει και επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από το περιβάλλον. Παρακάτω θα κάνουμε μια αναφορά στα προβλήματα, ώστε να συνειδητοποιήσουμε πόσο ευθυνόμαστε και εμείς για την καταστροφή του περιβάλλοντός μας.

2.2.1 Οι τοπικοί πόροι.

Ο τουρισμός μπορεί να δημιουργήσει μεγάλη πίεση στους τοπικούς πόρους όπως η ενέργεια, τα τρόφιμα και άλλες πρώτες ύλες που μπορεί ήδη να είναι στο σύντομο ανεφοδιασμό. Μεγαλύτερη εξαγωγή και μεταφορά των εν λόγω πόρων, επιδεινώνει τις φυσικές επιπτώσεις που σχετίζονται με την εκμετάλλευσή τους.

Λόγω του εποχικού χαρακτήρα της βιομηχανίας, πολλοί προορισμοί έχουν δέκα φορές περισσότερο πληθυσμό κατά την περίοδο αιχμής. Η υψηλή ζήτηση που παρατηρείται σε αυτούς τους προορισμούς, επιβάλλει στις επιχειρήσεις να μπορούν να ανταποκριθούν στις υψηλές προσδοκίες, που συχνά έχουν οι τουρίστες, όπως για παράδειγμα σωστή θέρμανση, ζεστό νερό, κλπ.

2.2.2 Η υποβάθμιση του εδάφους.

Το έδαφος ορίζεται εν γένει ως το ανώτατο τμήμα του γήινου φλοιού. Πρόκειται για ένα δυναμικό σύστημα το οποίο έχει πολυάριθμες λειτουργίες και διαδραματίζει καθοριστικής σημασίας ρόλο στις ανθρώπινες δραστηριότητες και στην επιβίωση των οικοσυστημάτων. Οι διαδικασίες που επιτρέπουν το σχηματισμό και την αναγέννηση του εδάφους είναι ιδιαίτερα αργές με αποτέλεσμα το έδαφος να θεωρείται μη ανανεώσιμος πόρος.

Οι κύριες διαδικασίες εδαφικής υποβάθμισης στην ΕΕ είναι η διάβρωση, η μείωση της περιεκτικότητας σε οργανικό υλικό, η μόλυνση, η αλάτωση, η καθίζηση, η υποβάθμιση της εδαφικής βιοποικιλότητας, η αδιαβροχοποίηση, καθώς και οι πλημμύρες και οι κατολισθήσεις. Η υποβάθμιση του εδάφους αποτελεί σοβαρό πρόβλημα στην Ευρώπη.

Προκαλείται ή επιδεινώνεται από ανθρώπινες δραστηριότητες όπως οι ακατάλληλες γεωργικές και δασοκομικές πρακτικές, οι βιομηχανικές δραστηριότητες, ο τουρισμός, η εξάπλωση των αστικών κέντρων και της βιομηχανίας, καθώς και ο χωροταξικός σχεδιασμός.

Οι συνέπειές της είναι, μεταξύ άλλων, η μείωση της εδαφικής γονιμότητας, απώλειες άνθρακα και βιοποικιλότητας, ο περιορισμός της ικανότητας του εδάφους να συγκρατεί το νερό, η διατάραξη των κύκλων των αερίων και των θρεπτικών συστατικών και η μείωση της αποδόμησης των ρυπογόνων ουσιών.

Η υποβάθμιση των εδαφών επηρεάζει τοιούτοτρόπως άμεσα την ποιότητα του νερού και του αέρα, τη βιοποικιλότητα και τις κλιματικές αλλαγές. Παράλληλα μπορεί να επηρεάσει την υγεία του πληθυσμού ή να απειλήσει την ασφάλεια των ειδών ανθρώπινης και ζωικής διατροφής. Από την ανάλυση των επιπτώσεων, η οποία διενεργήθηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που χάραξε η

επιτροπή και βάσει των διαθέσιμων δεδομένων, προκύπτει ότι η υποβάθμιση του εδάφους μπορεί να κοστίζει μέχρι και 38 δισ. ευρώ ετησίως.

Η αυξημένη κατασκευή των τουριστικών και ψυχαγωγικών εγκαταστάσεων έχει αυξήσει την πίεση σε αυτούς τους πόρους και τα φυσικά τοπία. Τα δάση υφίστανται συχνά αρνητικές επιπτώσεις του τουρισμού, με τη μορφή της αποψίλωσης των δασών που προκαλούνται από τη συλλογή καυσόξυλων και την εκχέρσωση .

2.2.3 Η ρύπανση.

Ο τουρισμός μπορεί να προκαλέσει τις ίδιες μορφές ρύπανσης, όπως και οποιοσδήποτε άλλος κλάδος: εκπομπές στον αέρα, θόρυβος, στερεά απόβλητα και σκουπίδια, κυκλοφορία των λυμάτων, πετρέλαιο και χημικά προϊόντα, ακόμη και οπτική ρύπανση.

Μία από τις συνέπειες της αύξησης των αεροπορικών μεταφορών είναι ότι ο τουρισμός αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 60% των αεροπορικών ταξιδιών και ως εκ τούτου υπεύθυνος για ένα σημαντικό ποσοστό των ατμοσφαιρικών εκπομπών.

Μία μελέτη εκτιμά ότι με μία μόνο υπερατλαντική πτήση εκπέμπεται σχεδόν το ήμισυ των εκπομπών CO₂ που παράγεται από όλες τις άλλες πηγές (φωτισμός, θέρμανση, χρήση των αυτοκινήτων, κ.λπ.) που καταναλώνει ο μέσος άνθρωπος σε ετήσια βάση. Η ατμοσφαιρική ρύπανση από τη μεταφορά τουριστών έχει επιπτώσεις στο παγκόσμιο επίπεδο, κυρίως από το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) που σχετίζεται με τη μεταφορά χρήσης της ενέργειας. Και αυτό μπορεί να συμβάλει στη σοβαρή τοπική ατμοσφαιρική ρύπανση.

Ορισμένες από τις εν λόγω επιπτώσεις είναι αρκετά συγκεκριμένες για τις τουριστικές δραστηριότητες. Για παράδειγμα, ιδιαίτερα σε πολύ ζεστές ή κρύες χώρες, τουριστικά λεωφορεία αφήνουν το air-condition ανοιχτό για ώρες, ενώ οι τουρίστες πάνε έξω για μια εκδρομή, επειδή θέλουν να επιστρέψουν σε ένα άνετο κλιματιζόμενο πούλμαν.

Η ηχορύπανση από τα αεροπλάνα, τα αυτοκίνητα και τα λεωφορεία, καθώς και από οχήματα αναψυχής, όπως οχήματα χιονιού και τζετ σκι, αποτελεί ένα διαρκώς αυξανόμενο πρόβλημα της σύγχρονης ζωής. Εκτός από την ενόχληση, το άγχος, ακόμα και την απώλεια ακοής για έναν άνθρωπο, προκαλεί αγωνία στην άγρια πανίδα, ιδιαίτερα σε ευαίσθητες περιοχές. Για παράδειγμα, ο θόρυβος που παράγεται από οχήματα χιονιού μπορεί να προκαλέσει τα ζώα.

2.2.4 Τα στερεά απόβλητα.

Σε περιοχές με υψηλές συγκεντρώσεις τουριστικών δραστηριοτήτων και ελκυστικά φυσικές ομορφιές, η διάθεση των αποβλήτων είναι ένα σοβαρό πρόβλημα και η ακατάλληλη διάθεση μπορεί να επιφέρει μια σημαντική αλλαγή του φυσικού περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, σε πλοία της Καραϊβικής που βρίσκονται σε κρουαζιέρα αναμένεται να παράγουν περισσότερους από 70.000 τόνους απορριμμάτων κάθε χρόνο.

Τα στερεά απόβλητα και η ρύπανση μπορούν να υποβαθμίσουν τη φυσική εμφάνιση του νερού και τις ακτογραμμές και να προκαλέσουν το θάνατο των θαλάσσιων ζώων. Στις ορεινές περιοχές, οι τουρίστες δημιουργούν μεγάλη στιβάδα απόβλητων. Οι τουρίστες αφήνουν πίσω τους σκουπίδια, φιάλες οξυγόνου, ακόμη και εξοπλισμούς κατασκήνωσης.

2.2.5 Τα λύματα.

Η κατασκευή των ξενοδοχείων, κέντρων αναψυχής και άλλων εγκαταστάσεων συχνά οδηγεί σε αύξηση της ρύπανσης από λύματα. Λύματα έχουν μολύνει τις θάλασσες και τις λίμνες γύρω από τουριστικά αξιοθέατα, καταστρέφοντας τη χλωρίδα και την πανίδα.

Οι αποχετεύσεις προκαλούν σοβαρές ζημιές στους κοραλλιογενείς υφάλους, επειδή διεγείρουν την ανάπτυξη των φυκιών, τα οποία καλύπτουν τον ύφαλο, εμποδίζοντας την ικανότητά τους να επιβιώσουν. Αλλαγές στις τιμές αλατιού μπορεί να έχουν ευρείας κλίμακας επιπτώσεις στο παράκτιο περιβάλλον. Επίσης η ρύπανση από λύματα μπορεί να απειλήσει την υγεία των ανθρώπων και των ζώων.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση παράγονται 2 δισ. τόνοι αποβλήτων ετησίως, ποσότητα που αφενός περιλαμβάνει και ιδιαίτερος επικίνδυνα απόβλητα, αφετέρου αυξάνεται συνεχώς. Η αποθήκευση των αποβλήτων δεν αποτελεί βιώσιμη λύση, η δε καταστροφή τους δεν συνιστά ικανοποιητική επιλογή, επειδή συνεπάγεται απορρίψεις και αφήνει πολύ πυκνά και ρυπογόνα κατάλοιπα.

Η καλύτερη λύση εξακολουθεί να είναι η πρόληψη της δημιουργίας των αποβλήτων αυτών και η εισαγωγή τους στον κύκλο των προϊόντων μέσω της ανακύκλωσης των συστατικών τους στοιχείων, στις περιπτώσεις που υπάρχουν λύσεις οικολογικά και οικονομικά βιώσιμες. Στον ξενοδοχειακό κλάδο έχει υπολογιστεί ότι καθημερινά κάθε ένοικος παράγει απόβλητα 1 κιλό ανά ημέρα. Η ποσότητα αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική και θα πρέπει να διαχειρίζεται κατάλληλα.

Στόχος είναι η μείωση, η ανακύκλωση, η ανάκτηση και η επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων. Το 30% των αποβλήτων των ξενοδοχείων μπορεί να ανακτηθεί και να ανακυκλωθεί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ξενοδοχειακή αλυσίδα στην Σκανδιναβία η οποία διαχωρίζει τα απόβλητα σε 22 διαφορετικές κατηγορίες.

2.2.6 Οι φυσικές επιπτώσεις.

Ένα οικοσύστημα είναι μια γεωγραφική περιοχή που συμπεριλαμβάνει όλους τους ζωντανούς οργανισμούς, τους ανθρώπους, τα φυτά, τα ζώα και μικροοργανισμούς, το περιβάλλον τους φυσικά, όπως το έδαφος, το νερό και αέρας και το φυσικό κύκλο που τον υποστηρίζουν. Τα οικοσυστήματα που απειλούνται περισσότερο με υποβάθμιση, είναι οικολογικά ευαίσθητες περιοχές, όπως οι αλπικές περιοχές, τα τροπικά δάση, οι υγρότοποι, οι κοραλλιογενείς ύφαλοι και τα λιβάδια της θάλασσας.

Η αλληλεπίδραση που έχει το φυσικό περιβάλλον με τον τουρισμό και ειδικότερα με τη βιωσιμότητα μιας ξενοδοχειακής μονάδας είναι μεγάλη και σημαντική. Με τον όρο “φυσικό περιβάλλον” εννοούμε τα φυσικά οικοσυστήματα και τους φυσικούς πόρους όπως χλωρίδα, πανίδα, τοπίο, αέρας, θάλασσα, νερά. Οι τουριστικοί πόροι είναι σε μεγάλη έκταση φυσικοί οικολογικοί.

Πολλές δραστηριότητες του τουρισμού ή της υπαίθριας αναψυχής απαιτούν ποικίλους πόρους για να πραγματοποιηθούν, καταναλώνουν ένα μεγάλο φάσμα γήινων ή υδάτινων πόρων με ποικίλα χαρακτηριστικά ως προς την ικανότητα προσαρμογής σε διάφορης έντασης και τύπους τουριστικής χρήσης. Από την άλλη μεριά, οι ιδιότητες και οι συνθήκες του φυσικού περιβάλλοντος οριοθετούν ορισμένες δυνατότητες και περιορισμούς ή ακόμα και τους όρους ως προς τον τύπο τουριστικής ανάπτυξης.

2.2.7 Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Η βιωσιμότητα των οικοσυστημάτων επηρεάζεται από πολυάριθμους παράγοντες. Ο τρόπος με τον οποίο τα οικοσυστήματα αντιδρούν στις αλλαγές,

δεν είναι ένας και μοναδικός. Η μοναδική ποιότητα του κάθε οικοσυστήματος, σε έναν βαθμό, καθορίζει και το επίπεδο της περιβαλλοντικής υποβάθμισης που σχετίζεται με την χρήση. Ορισμένοι τύποι χρήσης επηρεάζουν περισσότερο τα οικοσυστήματα σε σχέση με κάποιους άλλους τύπους.

Η βιοποικιλότητα είναι ο όρος που δίνεται στην ποικιλία της ζωής στη γη και τα φυσικά πρότυπα που σχηματίζει. Η απώλεια της βιοποικιλότητας μειώνει την παραγωγικότητα των οικοσυστημάτων, με αποτέλεσμα να συρρικνώνεται το καλάθι των αγαθών και υπηρεσιών, από την οποία αντλούν συνεχώς.

Αποσταθεροποιεί τα οικοσυστήματα και αποδυναμώνει την ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, ξηρασία και τυφώνες, και με τον άνθρωπο που τα τονίζει με την ρύπανση και η κλιματική αλλαγή.

Επίσης, απειλεί τις προμήθειες των τροφίμων, τις ευκαιρίες για αναψυχή και για τουρισμό και παρεμβαίνει με ουσιαστικές οικολογικές λειτουργίες, όπως τα είδη ισορροπίας, το σχηματισμό του εδάφους, καθώς και το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Ο τουρισμός, ιδίως ο τουρισμός φύσης, συνδέεται στενά με τη βιοποικιλότητα και την έλξη που δημιουργείται από ένα πλούσιο και ποικίλο περιβάλλον. Μπορεί επίσης να προκαλέσει απώλεια της βιοποικιλότητας από την υπερβολική χρήση, και οι επιπτώσεις στη βλάστηση, στην άγρια φύση, στο βουνό, στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον και στους υδάτινους πόρους υπερβαίνει τη φέρουσα ικανότητα.

Αυτή η απώλεια της βιοποικιλότητας στην πράξη σημαίνει απώλεια του τουριστικού δυναμικού. Ο τουρισμός είναι δυνατό να προκαλέσει απώλειες στη βιοποικιλότητα με ποικίλους τρόπους, π.χ. μέσω ανταγωνισμού με την άγρια φύση για το ενδιαίτημα και τους φυσικούς πόρους.

Οι αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα μπορεί να προκληθούν από ποικίλους παράγοντες. Η έλλειψη σχεδιασμού χρήσεων γης και όρων δόμησης σε πολλούς προορισμούς επιτάχυναν την εξάπλωση αναπτυξιακών επεμβάσεων κατά μήκος των ακτογραμμών. Η εξάπλωση αφορά και τις τουριστικές εγκαταστάσεις και την ενίσχυση υποδομών όπως είναι οι δρόμοι, οι οικισμοί, οι χώροι στάθμευσης, οι περιοχές παροχής υπηρεσιών και εναπόθεσης απορριμμάτων.

Αυτό συνήθως οδηγεί στην κατάτμηση των οικοτόπων με τέτοιο τρόπο ώστε περιορίζονται υπερβολικά σε έκταση και να μην μπορούν πια να στηρίξουν τους πληθυσμούς ζώων και φυτών. Οι σημαντικοί παράκτιοι οικοτόποι συχνά υποβαθμίζονται από την τουριστική ανάπτυξη. Για παράδειγμα, συχνά αποξηραίνονται και προσχώνονται εξαιτίας της έλλειψης αρκετών περιοχών

κατάλληλων για κατασκευή τουριστικών εγκαταστάσεων και υποδομών. Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές οχλήσεις και υποβάθμιση στο τοπικό οικοσύστημα, ακόμη και καταστροφή του μακροπρόθεσμα.

Η υποβάθμιση των θαλάσσιων περιοχών, αποτέλεσμα πολλών τουριστικών δραστηριοτήτων που ασκούνται μέσα ή γύρω από εύθραυστα οικοσυστήματα. Αλιεία, καταδύσεις είναι μερικές μόνο από τις δραστηριότητες που είναι δυνατό να προκαλέσουν άμεση ζημία στα είδη (π.χ. θαλάσσια θηλαστικά) . Οι τουρίστες και η άγρια ζωή είναι δυνατό να καταλήξουν σε ανταγωνισμό για τους λιγοστούς φυσικούς πόρους, όπως είναι το νερό, οι δασικές περιοχές, οι αμμόλοφοι κ.ά.

Οι τουρίστες αλλά και οι προμηθευτές, συχνά ασυνείδητα, είναι δυνατό να εισάγουν είδη εντόμων, άγριων φυτών και ασθενειών, που δεν είναι αυτόχθονα στο τοπικό περιβάλλον και για αυτό να προκαλέσουν τεράστια διάσπαση και ακόμη και καταστροφή των οικοσυστημάτων. Οι τουρίστες που χρησιμοποιούν τα μονοπάτια συνεχώς, καταπατούν τη βλάστηση και το έδαφος και συνεπώς προκαλούν ζημία που είναι δυνατό να οδηγήσει σε απώλεια της βιοποικιλότητας και σε άλλες επιβλαβείς επιπτώσεις.

Ένας τέτοιος κίνδυνος γίνεται μεγαλύτερος στις περιπτώσεις όπου οι επισκέπτες παρεκκλίνουν της προδιαγεγραμμένης πορείας των μονοπατιών και ακολουθούν δικές τους διαδρομές. Η θέαση της άγριας ζωής μπορεί να προκαλέσει πίεση στα ζώα και να μεταβάλει τη φυσική τους συμπεριφορά κυρίως όταν οι τουρίστες τα πλησιάζουν και προκαλούν θόρυβο, π.χ. με μοτοσυκλέτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

3.1 Αρχές προστασίας του περιβάλλοντος.

Πριν μερικά χρόνια οι μελετητές του τουριστικού φαινομένου ήταν υποχρεωμένοι να αποδείξουν ότι υπάρχουν δεσμοί ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον. Σήμερα, ύστερα από τη Διακήρυξη της Μανίλας για τον Παγκόσμιο Τουρισμό (1980), τη Διάσκεψη του Ρίο για το Περιβάλλον (1992), την Agenda 21, που ενσωματώθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ και πρόσφατα τον Παγκόσμιο Κώδικα Δεοντολογίας για τον Τουρισμό (1999), όπου σε όλα αυτά, θεσπίζονται οι αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και η υποχρέωση της παγκόσμιας κοινότητας να προστατεύει το περιβάλλον, οι ασχολούμενοι με τον τουρισμό, αναγνωρίζουν ότι μια υγιής βιομηχανία εξαρτάται από ένα υγιές περιβάλλον.

3.2 Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Η αποκατάσταση της ισορροπίας στις σχέσεις τουρισμού και περιβάλλοντος, περνά μέσα από τη βιώσιμη ανάπτυξη, οι αρχές της οποίας για τον τομέα του τουρισμού έχουν εξειδικευθεί με ένα κείμενο σχεδίου δράσης, με τίτλο Agenda 21, το οποίο διατύπωσαν και υπέγραψαν το 1996 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού και το Συμβούλιο της Γης.

Το κείμενο αυτό, αφορά όλους τους οργανισμούς που ασχολούνται με τον τουρισμό και σκοπό έχει να μεταφέρει το μήνυμα ότι η ταξιδιωτική και τουριστική βιομηχανία έχει βασική υποχρέωση να προστατεύει τους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, που αποτελούν το υπόβαθρο των επιχειρήσεων τους και για να τους προτείνει τα μέτρα που πρέπει να λάβουν.

Ορισμένες αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης που πρέπει να ακολουθεί η ταξιδιωτική και τουριστική βιομηχανία είναι η συνεισφορά στην προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων, η χρήση βιώσιμων παραγωγικών και καταναλωτικών προτύπων καθώς και η στροφή των ανθρώπων σε μια υγιή και παραγωγική ζωή σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον.

Ορισμένοι μεγάλοι τουριστικοί οργανισμοί έχουν συμπεριλάβει στα ξενοδοχειακά συμβόλαια και όρους που αναφέρονται σε περιβαλλοντικά θέματα. Η βιώσιμη ανάπτυξη του τουρισμού προϋποθέτει σχεδιασμό, θεσμική οργάνωση, οικονομική ανάπτυξη και έρευνα. Ο σχεδιασμός των τουριστικών περιοχών πρέπει να γίνεται με βάση την φέρουσα ικανότητα του συστήματος. Η

οριοθέτηση των περιοχών με τουριστική ανάπτυξη κρίνεται αναγκαία για τη διαχείριση της ροής των επισκεπτών.

Να γίνει ουσιαστική εφαρμογή μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε έργο τουριστικής ανάπτυξης και να παρέχεται βοήθεια στις υποβαθμισμένες περιοχές, προκειμένου να επανενταχθούν στην τουριστική αγορά. Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και ενθάρρυνση προς ήπιες μορφές τουρισμού, όπως για παράδειγμα ο αγροτουρισμός, ο οποίος σέβεται τις ιδιαιτερότητες του τόπου υποδοχής.

Η προστασία των παραδοσιακών οικισμών και περιοχών με ιδιαίτερα οικολογικό ενδιαφέρον, που αποτελούν ταυτόχρονα και τουριστικούς προορισμούς, πρέπει να λάβουν άμεσα μέτρα. Ταυτόχρονα θα πρέπει να ενισχυθεί η διαδικασία παρακολούθησης και εφαρμογής των διαφόρων κανονισμών που προβλέπονται γι' αυτές τις περιοχές.

Θα πρέπει να υιοθετηθούν κίνητρα για την ενθάρρυνση ορισμένων τύπου τουρισμού, οι οποίοι θα σέβονται τις τοπικές ιδιαιτερότητες. Παράλληλα με τις παραπάνω δράσεις, απαιτείται να συνεχισθεί η μελέτη των επιπτώσεων του τουρισμού αλλά και των δυνατοτήτων αποκατάστασης στις περιοχές που ήδη έχουν υποβαθμιστεί.

Ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό στοιχείο της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της κοινότητας και συνιστά σημαντική εισοδηματική πηγή. Η διαρκής όμως αύξηση των τουριστικών δραστηριοτήτων συνεπάγεται αύξηση των πιέσεων στο περιβάλλον, με αποτέλεσμα την υποβάθμιση των στοιχείων της τουριστικής έλξης, καθώς και τη γενικότερη υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος. Η τουριστική βιομηχανία αντλεί την δύναμή της από εύθραυστες πηγές όπως το περιβάλλον, η ιστορία και ο πολιτισμός.

Συνεισφέρει στην οικονομική άνθιση μιας περιοχής δημιουργώντας θέσεις εργασίας και εισροή συναλλάγματος ενώ παράλληλα, είναι παράγοντας περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιβαρύνσεων που συχνά εμποδίζει την ομαλή λειτουργία της τοπικής κοινωνίας και του τοπικού τουρισμού.

Πολλοί τουριστικοί προορισμοί, έχουν ως στόχο τη συνεχή αύξηση του οικονομικού κέρδους που αποφέρει ο τουρισμός και γι αυτό συχνά προσανατολίζονται στην αναζήτηση ολοένα και μεγαλύτερου αριθμού τουριστών, χρησιμοποιώντας ως μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης το μαζικό τουρισμό.

Όμως, η μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση σε περιοχές με συγκεκριμένες περιβαλλοντικές και κοινωνικές δυνατότητες, δημιουργεί διαταραχές στις συνήθειες της τοπικής κοινωνίας και δυσλειτουργίες όπως μόλυνση του περιβάλλοντος, κατασπατάληση ή καταστροφή φυσικών και πολιτιστικών

πηγών και ανταγωνισμό μεταξύ του τοπικού πληθυσμού και της τουριστικής βιομηχανίας για τη χρησιμοποίηση αγαθών πρώτης ανάγκης (νερό, καύσιμα), έργων υποδομής (δρόμοι, νοσοκομεία), τόπων αναψυχής (μουσεία, πάρκα, παραλίες).

Αυτές οι αρνητικές επιπτώσεις εμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή της τουριστικής διαδικασίας, αφού σύμφωνα με έρευνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (Π.Ο.Τ.) η πλειοψηφία των τουριστών σήμερα επιθυμεί να επισκέπτεται περιοχές με υψηλή περιβαλλοντική ποιότητα και έντονα στοιχεία τοπικού πολιτισμού.

3.2.1 Εφαρμογές της τουριστικής ανάπτυξης.

Διεθνείς οργανισμοί σχετικοί με τον τουρισμό, το περιβάλλον και τον πολιτισμό (Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, United Nations Environment Programme, United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) προτείνουν, κάθε είδους τουριστική δραστηριότητα να σχεδιάζεται, να διευθύνεται και να αναπτύσσεται ώστε να είναι περιβαλλοντικά ανεκτή σε βάθος χρόνου και να εξασφαλίζει την διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου για μελλοντική και ασφαλή χρήση. Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχή εφαρμογή και αποδοτικότητα τους είναι, η συνεργασία όσων εμπλέκονται στη τουριστική διαδικασία και η τοπική συμμετοχή στο σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης. Επίσης, η εκπαίδευση των επαγγελματιών, των πολιτών και των τουριστών και η υψηλή ποιότητα των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών και εγκαταστάσεων.

Ο τουρισμός είναι μια περίπλοκη διαδικασία, η οποία σχετίζεται με διαφορετικούς τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας και είναι εμφανές ότι για τη βιώσιμη ανάπτυξή του απαιτείται αμοιβαίος σεβασμός, ενότητα και μόνιμη συνεργασία μεταξύ όλων των ιδιωτικών και δημόσιων φορέων, που οι δραστηριότητές τους άπτονται του τουρισμού άμεσα ή έμμεσα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Μέσω αυτής της συνεργασίας, κάθε αναπτυξιακός σχεδιασμός, ο οποίος αφορά τουριστικές υποδομές, επενδύσεις, αλλά και κάθε άλλο στοιχείο που συμβάλλει στην ανάπτυξη και διεύθυνση του τουρισμού, γίνεται απόρροια κοινής πολιτικής και στόχων. Οι ανάγκες, οι προσδοκίες, τα ιδιαίτερα περιβαλλοντικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά και τα προβλεπόμενα οφέλη από τον τουρισμό διαφέρουν σημαντικά από την μια περιοχή στην άλλη.

Έτσι δεν υπάρχει ένα είδος σχεδιασμού βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης που να ταιριάζει σε περισσότερους από έναν τουριστικούς προορισμούς. Αν και γενικές κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να ορισθούν σε εθνικό επίπεδο, ωστόσο οι τοπικές κοινωνίες με συμμετοχή εκπροσώπων όλων των τοπικών φορέων και

συχνή επικοινωνία με τον τοπικό πληθυσμό, είναι εκείνοι που θα σχεδιάσουν και θα αναπτύξουν το είδος του τουρισμού που θέλουν να προσφέρουν.

Με την εξασφάλιση της τοπικής συμμετοχής στο σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης επιτυγχάνεται η ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας, η οποία επιφέρει κέρδη κυρίως στην τοπική κοινωνία και όχι σε εξωτερικούς οικονομικούς παράγοντες, όπως για παράδειγμα οι πολυεθνικές εταιρίες ξενοδοχείων, που πιθανόν να οδηγήσει στη διαμόρφωση καλύτερων και επομένως δελεαστικότερων τιμών για τους τουρίστες, καλύτερη αποδοχή του τουρισμού από τους κατοίκους της περιοχής, ενεργητική συμμετοχή των κατοίκων για την διατήρηση των τοπικών τουριστικών πηγών και συνεργασία με τις τοπικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο τομέα μαζικής μεταφοράς.

3.2.2 Προγράμματα ενημέρωσης και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Η άρτια επαγγελματική κατάρτιση όχι μόνο των διευθυντικών στελεχών του τουρισμού αλλά όλων όσων απασχολούνται σε αυτόν, συνεισφέρει στην καλύτερη προσφορά τουριστικών υπηρεσιών και στην ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος.

Επιπλέον, ο εμπλουτισμός των επαγγελματιών, εκπαιδευτικών ή επιμορφωτικών προγραμμάτων με θέματα που αφορούν τις έννοιες, τα κριτήρια, τα οφέλη, και τις πρακτικές του βιώσιμου τουρισμού βοηθά τους ανθρώπους που ασχολούνται με αυτόν, να προβληματιστούν, να αναζητήσουν τους παράγοντες που συνεισφέρουν στην βιωσιμότητα του τουριστικού προϊόντος και να κατανοήσουν σε βάθος τις διαφορετικές πρακτικές μεταξύ μαζικού τουρισμού και εναλλακτικών τουριστικών μοντέλων (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, ιστορικός τουρισμός, πολιτισμικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός).

Σε μια τέτοια εκπαιδευτική διαδικασία μπορούν να συνεισφέρουν όλοι οι τυπικοί και άτυποι εκπαιδευτικοί φορείς (εκπαιδευτικά ιδρύματα, μη κυβερνητικοί οργανισμοί, οργανώσεις πολιτών, μέσα μαζικής ενημέρωσης, ενώσεις καταναλωτών) που διαθέτει μια κοινωνία με κάθε τυπικό και άτυπο εκπαιδευτικό μέσο (περιβαλλοντική εκπαίδευση, εκπαίδευση καταναλωτών, αγωγή υγείας, διαφήμιση, ενημερωτικές εκστρατείες, δημόσιες συζητήσεις).

Στόχος τέτοιου είδους, γενικού ενδιαφέροντος, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων πρέπει να είναι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των πολιτών με σκοπό την προβολή και την υιοθέτηση νέων συμπεριφορών και πρακτικών που προάγουν την βιωσιμότητα. Εκτός από τους εργαζόμενους στον τουρισμό και τους πολίτες των τουριστικών περιοχών είναι χρήσιμο να ενημερώνονται και να ευαισθητοποιούνται οι επισκέπτες τους.

Πληροφορίες σχετικές με το περιβάλλον, τον πολιτισμό, τις τοπικές συνήθειες και τις ανάγκες του κάθε τουριστικού προορισμού, τις υποδομές για περίθαλψη και μετακίνηση, τις υπηρεσίες στις οποίες μπορούν να απευθυνθούν αν αντιμετωπίσουν κάποιο πρόβλημα, θα τους βοηθήσουν να ενταχθούν ομαλότερα στο κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον που πρόκειται να επισκεφθούν.

Τέτοια ενημέρωση επιτυγχάνεται με την προμήθεια σχετικών πληροφοριών στους τόπους μόνιμης διαμονής των τουριστών, με συμφωνίες μεταξύ των τουριστικών προορισμών και των τουριστικών πρακτόρων, με φυλλάδια πληροφοριών σε περιοχές διακίνησης επιβατών (αεροδρόμια, λιμάνια, σταθμοί λεωφορείων και τρένων) και σε τουριστικά καταλύματα (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια και κάμπινγκ).

Η διατήρηση του κύρους του τουριστικού προϊόντος κάθε περιοχής γίνεται όλο και δυσκολότερη στα πλαίσια του συνεχώς αυξανόμενου ανταγωνισμού σε διεθνές επίπεδο. Η προσφορά ποιοτικού τουρισμού που εξασφαλίζει την προστασία των τουριστικών πηγών και ικανοποιεί τις επιθυμίες των επισκεπτών και των μόνιμων κατοίκων πρέπει να είναι κύριο μέλημα όλων των φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) που σχεδιάζουν και διευθύνουν την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής με στόχο την βιωσιμότητά της.

Η έννοια ποιοτικός τουρισμός δεν ταυτίζεται απαραίτητα με την έννοια ακριβός τουρισμός. Αναφέρεται στο είδος τουριστικής δραστηριότητας η οποία προστατεύει τις τουριστικές πηγές, προσελκύει τουρίστες που σέβονται την τοπική κοινωνία και το περιβάλλον της και προσφέρει τουριστικά αξιοθέατα, ανέσεις και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στην αξία των χρημάτων που δαπανώνται γι' αυτά.

Τουριστικές περιοχές που επιθυμούν την μακροχρόνια σταθερή ζήτηση του προϊόντος τους, πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη την ποιότητα που προσφέρουν. Να παρακολουθούν τακτικά τη διαμόρφωση των διεθνών κριτηρίων ποιότητας έτσι ώστε να ενημερώνονται για το τι συμβαίνει στον κόσμο, να λαμβάνουν έγκαιρα διορθωτικά μέτρα, αν χρειάζονται και να παρέχουν αξιόπιστη ενημέρωση και πληροφόρηση για τις προσφερόμενες υπηρεσίες μέσω φυλλαδίων και ιστοσελίδων.

Σ' ένα περιβάλλον αρκετά ανταγωνιστικό για την τουριστική ανάπτυξη, το ενδιαφέρον και οι προσπάθειες όλων, πρέπει να στοχεύουν στην προσφορά ποιοτικών, οικονομικών πακέτων προς τους τουρίστες με παράλληλη ανάπτυξη των υποδομών και την προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης και του σεβασμού του πολίτη.

3.3 Η τουριστική χωρητικότητα ενός τόπου.

Η διατάραξη των σχέσεων ισορροπίας τουρισμού και περιβάλλοντος συνδέεται άμεσα με τη μεγέθυνση της τουριστικής δραστηριότητας, η οποία με τον μαζικό τουρισμό παραβίασε τα όρια αντοχής του τόπου και δημιουργήθηκε το γνωστό πρόβλημα της τουριστικής χωρητικότητας ή της φέρουσας ικανότητας ενός συγκεκριμένου τουριστικού τόπου.

Η έκφρασή της γίνεται, κατά έναν απλοποιημένο τρόπο, με τον αριθμό των αφίξεων, του ποσοτικού και ποιοτικού επιπέδου των κάθε μορφής προσφερόμενων υπηρεσιών στο τουριστικό κοινό, του βαθμού διατήρησης της ποιότητας ζωής και της ανοχής του ντόπιου πληθυσμού στις τουριστικές πιέσεις. Όλα αυτά βρίσκονται σε συνάρτηση με την διατήρηση σε επίπεδο βιωσιμότητας των φυσικών πολιτιστικών και δομημένων στοιχείων του τόπου.

Το θέμα αυτό έχει απασχολήσει κατά καιρούς τους θεωρητικούς του τουρισμού, οι οποίοι προσπαθούν να το προσεγγίσουν με μια σειρά δεικτών, που εκφράζουν την τουριστικότητα του τόπου σε σχέση με τον πληθυσμό του, και τους επισκέπτες που δέχεται χωρίς ωστόσο να καταλήξουν σε μία συγκεκριμένη μέθοδο μέτρησης της τουριστικής χωρητικότητας.

3.4 Η σχέση του πληθυσμού ενός τουριστικού προορισμού με την δυναμικότητα φιλοξενίας του.

Η άποψη ότι ένας τόπος μπορεί να δεχθεί χωρίς προβλήματα τόσους επισκέπτες όσος είναι ο πληθυσμός του, δεν φαίνεται να επιβεβαιώνεται. Η ανισοκατανομή δεν είναι το μόνο πρόβλημα. Ενώ έχουμε υπερπροσφορά ξενοδοχείων, που επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι σε ετήσια βάση το ξενοδοχειακό δυναμικό απασχολείται κάτω του 50% της δυναμικότητάς του, διατυπώνονται προτάσεις για δημιουργία νέων ξενοδοχείων υψηλών κατηγοριών.

Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται ανάλογη αύξηση της ζήτησης, αυτό που μπορεί να συμβεί, είναι να κλείσουν κάποια άλλα ξενοδοχεία που δεν είναι ανταγωνιστικά ή να αλλάξουν χρήση, τη στιγμή μάλιστα που δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ ποιότητας και τιμών στις επί μέρους κατηγορίες. Οι μικρομεσαίοι ξενοδόχοι διαμαρτύρονται ότι οι μεγαλοξενοδόχοι πουλάνε φθηνά. Στη λογική αυτή εντάσσεται και το αίτημα για παροχή κινήτρων απόσυρσης των μικρών κυρίως προβληματικών ξενοδοχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

4.1 Μέτρα εξισορρόπησης του τουρισμού με το περιβάλλον.

Για να υπάρξει μία ισορροπία μεταξύ τουρισμού και περιβάλλοντος, η οποία θα εξυπηρετεί και τις αρχές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, θα πρέπει να θεσπισθούν ειδικές πολιτικές και να παρθούν ορισμένα μέτρα.

Κάθε τουριστική περιοχή πρέπει να προσδιορίσει την τουριστική φέρουσα ικανότητα ή τουριστική χωρητικότητα. Ο προσδιορισμός αυτός αποτελεί βασικό εργαλείο για την τουριστική της ανάπτυξη κατά τρόπο που η ανάπτυξη να είναι συμβατή με τα στοιχεία του περιβάλλοντος και να μην τα αναλίσκει.

Πρέπει κατά την εκπόνηση των χωροταξικών σχεδίων και ιδιαίτερα κατά τη διαδικασία καθορισμού των χρήσεων γης, και την κατανομή των τουριστικών και λοιπών δραστηριοτήτων στον χώρο, να τηρούνται οι αναγκαίες ισορροπίες ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον στα όρια της τουριστικής φέρουσας ικανότητας του τόπου.

Πρέπει να δημιουργηθούν οι ειδικές τουριστικές υποδομές, όπως συνεδριακά κέντρα, μαρίνες, αθλητικές εγκαταστάσεις, γήπεδα γκολφ, πολιτιστικές διαδρομές κ. ά, να αναδειχθούν και να προβληθούν τα φυσικά πολιτιστικά και οικολογικά στοιχεία κάθε τόπου, που αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού συμβατών με το περιβάλλον.

Τα αναπτυξιακά κίνητρα, οικονομικά, φορολογικά, πολεοδομικά που θεσπίζονται για την ανάπτυξη του τουρισμού και των άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τις ενδεχόμενες επιπτώσεις από την ίδρυση ή επέκταση των αντίστοιχων εγκαταστάσεων. Οι προβλεπόμενες μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) πρέπει να αποκτήσουν ουσιαστικό περιεχόμενο.

Πρέπει να δημιουργηθεί σε κάθε νομό ένα συμβούλιο περιβάλλοντος, το οποίο θα συντονίζει τις ενέργειες όλων των φορέων και οργανώσεων που εμπλέκονται στα θέματα του περιβάλλοντος και να καθορίζει μια ενιαία πολιτική που θα βασίζεται στις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης.

Σήμερα με τα θέματα του περιβάλλοντος ασχολούνται η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, το Πολεοδομικό Γραφείο, η Αρχαιολογική Υπηρεσία, το Λιμεναρχείο, η Δασική Υπηρεσία, η Υπηρεσία Υγείας, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και οι ελεύθερες οργανώσεις προστασίας του Περιβάλλοντος. Το Συμβούλιο αυτό δεν θα συντονίζει μόνο, αλλά θα πρέπει και να ελέγχει αν οι φορείς αναλαμβάνουν τις ευθύνες που τους ανήκουν.

Πρέπει η περιβαλλοντική αγωγή να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο και να καλύψει ολόκληρο τον πληθυσμό, ιδιαίτερα στις τουριστικές περιοχές, όπου τα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, αποτελούν την πρώτη ύλη του προϊόντος που παράγουν και διαθέτουν.

Να συνειδητοποιήσουν αυτοί που εμπλέκονται άμεσα στις δραστηριότητες του τουριστικού τομέα, οι επιχειρηματίες και οι εργαζόμενοι, ότι η διατήρηση της ισορροπίας ανάμεσα στο περιβάλλον και την τουριστική ανάπτυξη, δεν είναι εύρημα των ρομαντικών, αλλά ανάγκη επιβίωσης των τουριστικών επιχειρήσεων και των εργαζομένων σ' αυτές.

Είναι αυτονόητο το ότι πρέπει να εφαρμόζονται οι νόμοι για την προστασία του περιβάλλοντος. Το νομικό μας πλαίσιο που κατοχυρώνεται και συνταγματικά, καθώς και το παράγωγο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσφέρουν πλήρη προστατευτική κάλυψη. Ο ιδιώτης παρανομεί κτίζοντας στην παραλία, γιατί προσδοκά στη νομιμοποίηση του αυθαιρέτου για το οποίο μάλιστα έχει συνταχθεί και πρωτόκολλο κατεδάφισης.

Και το περίεργο είναι ότι παρανομεί και το κράτος, που είναι ταγμένο να εφαρμόζει τους νόμους, όταν πράξεις του για επέκταση σχεδίων πόλεων ή για ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων σε ευαίσθητες περιοχές, ακυρώνονται.

4.2 Η συμβολή του τουρισμού στην διατήρηση του περιβάλλοντος.

Η τουριστική βιομηχανία μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση του περιβάλλοντος, μέσω οικονομικών συνεισφορών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε με άμεσες χρηματοδοτικές συνεισφορές είτε με εισφορές στα έσοδα της κυβέρνησης. Ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει άμεσα στη διατήρηση των ευαίσθητων περιοχών και ενδιατημάτων. Έσοδα από τα πάρκα, τις εισόδους, τις αμοιβές και παρόμοιες πηγές μπορούν να διατίθενται για την προστασία και την διαχείριση οικολογικά ευαίσθητων περιοχών.

Αειφόρος ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη που καλύπτει τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Με άλλα λόγια, αποτελεί τη μέριμνα ώστε η σημερινή μεγέθυνση να μην υπονομεύει τις δυνατότητες μεγέθυνσης των μελλοντικών γενεών. Η αειφόρος ανάπτυξη έχει τρεις συνιστώσες: οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική, οι οποίες απαιτούν ισόρροπη πολιτική συνεκτίμηση.

Η στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη, που εγκρίθηκε το 2001 και αναθεωρήθηκε το 2005, συμπληρώνεται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της ένταξης των περιβαλλοντικών προβληματισμών στις ευρωπαϊκές πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στο περιβάλλον. Η Ευρώπη είναι ο ελκυστικότερος τουριστικός προορισμός στον κόσμο και ο τουρισμός συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην ανάπτυξη και στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε αυτήν.

Παρόλα αυτά, η ανταγωνιστικότητα του τομέα σχετίζεται στενά με την αειφόρο ανάπτυξη, δεδομένου ότι η ποιότητα των τουριστικών προορισμών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό περιβάλλον τους και τις τοπικές κοινότητες. Για αυτόν το λόγο, είναι απαραίτητη η υιοθέτηση μιας προσέγγισης που αποσκοπεί ταυτόχρονα στην οικονομική ευημερία του τομέα αλλά και στην κοινωνική συνοχή, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση του πολιτισμού των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών.

Η αλλαγή του κλίματος είναι μια από τις σοβαρότερες απειλές που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα. Ο ξενοδοχειακός κλάδος θα πρέπει να πρωτοστατήσει στις προσπάθειες επίτευξης παγκόσμιας συμφωνίας για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Οι δεσμεύσεις των χωρών της Ε.Ε. και της Ελλάδος ενέκριναν μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων μείωσης των εκπομπών.

Στόχοι αυτών των μέτρων είναι η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% τουλάχιστον μέχρι το 2020, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, η αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην αγορά σε 20% και η μείωση της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας κατά 20% σε σχέση με τις προβλέψεις.

4.3 Η διαχείριση του περιβάλλοντος.

Ο τουρισμός και ειδικότερα τα ξενοδοχεία μπορούν να αυξήσουν τα οφέλη τους από τους φυσικούς χώρους. Αλλά αυτό απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό για την ελεγχόμενη ανάπτυξη, με βάση την ανάλυση των περιβαλλοντικών πόρων της περιοχής.

Ο προγραμματισμός βοηθά στο να κάνει επιλογές μεταξύ αντικρουόμενων χρήσεων, ή να βρει τρόπους για να γίνουν συμβατά. Με το σχεδιασμό για την τουριστική ανάπτυξη, η πρόκληση βλάβης και τα ακριβά λάθη μπορούν να προληφθούν, να αποφευχθεί η βαθμιαία επιδείνωση των περιβαλλοντικών περιουσιακών στοιχείων, σημαντικών για τον τουρισμό.

Καθαρότερες τεχνικές παραγωγής μπορεί να είναι σημαντικά εργαλεία σχεδιασμού και εκμετάλλευσης τουριστικών εγκαταστάσεων κατά τρόπο που να ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Για παράδειγμα, το πράσινο κτίριο, με τη χρήση ενεργειακά αποδοτικών και μη ρυπογόνων υλικών κατασκευής, τα συστήματα αποχέτευσης και οι πηγές ενέργειας, αποτελεί όλο και πιο σημαντικό τρόπο για την τουριστική βιομηχανία για να μειώσει τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

4.4 Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των τουριστών.

Ο τουρισμός έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την εκτίμησή του για το περιβάλλον και να διαδώσει τη συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, όταν φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά σε επαφή με τη φύση και το περιβάλλον. Αυτή η αντιπαράθεση μπορεί να αυξήσει την ευαισθητοποίηση για την αξία της φύσης και να οδηγήσει σε οικολογική συνείδηση και συμπεριφορά μέσω δραστηριοτήτων για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος.

Η τουριστική βιομηχανία μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο στην παροχή περιβαλλοντικών πληροφοριών και την ευαισθητοποίηση των τουριστών για τις περιβαλλοντικές συνέπειες των πράξεών τους. Η μεταφορά τους προς τη χρήση αυτών που παράγονται και παρέχονται με περιβαλλοντικά βιώσιμο τρόπο, από αρχής μέχρι τέλους, θα μπορούσε να έχει τεράστιο θετικό αντίκτυπο στο πλανήτη το περιβάλλον του.

4.5 Ρυθμιστικά μέτρα.

Τα ρυθμιστικά μέτρα συμβάλλουν στην αντιστάθμιση των αρνητικών επιπτώσεων. Για παράδειγμα, οι έλεγχοι σχετικά με τον αριθμό των τουριστικών

δραστηριοτήτων και τη μετακίνηση των επισκεπτών μέσα σε προστατευόμενες περιοχές μπορούν να περιορίσουν τις επιπτώσεις στο οικοσύστημα και να συμβάλλουν στη διατήρηση της ακεραιότητας και τη ζωτικότητα του. Αυτά τα όρια μπορούν επίσης να μειώσουν τις αρνητικές επιπτώσεις για τους πόρους.

Τα όρια θα πρέπει να καθοριστούν μετά από εις βάθος ανάλυση της μέγιστης βιώσιμης ικανότητας των επισκεπτών. Ο παγκόσμιος τουρισμός επηρεάζει και επηρεάζεται σε τεράστιο βαθμό από τις κλιματικές αλλαγές. Κατά συνέπεια, η τουριστική βιομηχανία αποτελεί βασικό τομέα στις προσπάθειες που καταβάλλονται παγκόσμια για περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Το τουριστικό προϊόν είναι περισσότερο ευπαθές στις κλιματικές αλλαγές και θα δεχτεί τις μεγαλύτερες συνέπειες από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τη φορολογία επί των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος και την έλλειψη υδάτινων πόρων. Σε ψυχρές χώρες που θα επηρεαστούν από τις κλιματικές αλλαγές, ενδέχεται να αυξηθεί η ζήτηση για τουρισμό.

Είναι πολύ πιθανόν, οι θερμοκρασίες στις χώρες με ψυχρό κλίμα, να σημειώσουν άνοδο, με αποτέλεσμα, να προκύψουν νέοι ανταγωνιστές, από προορισμούς που μέχρι σήμερα, αποτελούσαν τις κύριες πηγές προσέλκυσης τουριστών. Σε τέτοια περίπτωση, για το ίδιο προϊόν που προσφέρεται σήμερα θα αυξηθούν τα έξοδα λόγω των ψηλότερων τιμών ενέργειας και νερού.

Οι μαζικές αφίξεις τουριστών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, έχουν ως αποτέλεσμα τη χρήση περισσότερης ενέργειας και νερού και κατά συνέπεια, αυτή η μορφή τουρισμού είναι πιο τρωτή στο ενεργειακό κόστος και στη στενότητα υδάτινων πόρων. Επιπρόσθετα, η ανησυχία για το περιβάλλον και την υγεία καθώς και η εικόνα χαμηλής περιβαλλοντικής ευαισθησίας, μειώνουν τη ζήτηση για μαζικό τουρισμό.

Κάποια από τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν, είναι η σταδιακή στροφή από το μαζικό προς τον εμπειρικό και ειδικών ενδιαφερόντων τουρισμό. Επίσης η εξάπλωση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού προς το εσωτερικό της χώρας, όπως σε χωριά, ύπαιθρο και ορεινά θέρετρα, θα μπορούσε να αναπτυχθεί ιδιαίτερα σε περιόδους εκτός της καλοκαιρινής.

Αυτές έχουν λιγότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, υψηλότερη περιβαλλοντική ευαισθησία και ελαστικότητα στις τιμές, ενώ θα επηρεάζονται λιγότερο από τις συνέπειες που θα επιφέρουν η άνοδος της στάθμης των υδάτων της θάλασσας και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Η λήψη περιοριστικών μέτρων, για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και η εφαρμογή σειράς μέτρων για

προσαρμογή στα νέα δεδομένα που θα δημιουργήσουν αναπόφευκτα οι κλιματικές αλλαγές και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

Κάποια από τα μέτρα που θα μπορούσαν να αποδώσουν είναι τα ενεργειακά αποδοτικά κτήρια και οχήματα, τα ηλιακά πλαίσια και θερμοσίφωνες, οι τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας και νερού, οι διευρυμένες δημόσιες μεταφορές, η εκπαίδευση του προσωπικού και των πελατών και το πρασίνισμα της γραμμής προμήθειας.

Επίσης, η προώθηση πακέτων μεγαλύτερων περιόδων διαμονής και στον εγχώριο τουρισμό, η προσφορά στους πελάτες επιλογών που εξουδετερώνουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και η επιδίωξη πιστοποιητικού οικολογικής συμβατότητας. Επιπλέον μέτρα είναι τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης και ταχείας αντίδρασης, τα αναχώματα και η προστατευτική παραθαλάσσια βλάστηση, καθώς και τα συστήματα αποχέτευσης και ασφάλισης.

4.6 Πράσινος τουρισμός.

Ο πράσινος τουρισμός είναι ένα σχετικά καινούργιο φαινόμενο στον ιδιωτικό τομέα. Βασίζεται στη ζήτηση που υπάρχει από τους πελάτες και στην αναγνώριση ότι το μέλλον του τουρισμού εξαρτάται από την περιβαλλοντική ποιότητα της περιοχής και οι περιβαλλοντικές λύσεις μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας με προγράμματα που μειώνουν τις περιττές σπατάλες.

Η άριστη πρακτική, η οποία αποτελεί την βάση του πράσινου τουρισμού, ακολουθεί αρχές που βοηθούν μια εταιρεία να αλλάξει και να προσαρμοστεί στις αγοραστικές πιέσεις, προκειμένου να συνεχίσει να επιφέρει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Κατά το παρελθόν, η παραγωγή στον τουριστικό τομέα σήμαινε συχνά την αδιαφορία για τις περιβαλλοντικές συνέπειες της παραγωγικής διαδικασίας, όμως οι σύγχρονες αρχές της άριστης πρακτικής,

περιλαμβάνουν την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διοίκησης σε όλες τις λειτουργίες μιας επιχείρησης. Ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει αυτό, εξαρτάται από την κάθε επιχείρηση.

Από το 1994, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Τουρισμού και Ταξιδιών, προσφέρει στις εταιρείες που συμμετέχουν, ένα πρόγραμμα που ονομάζεται Πράσινη Υδρογείος. Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από ένα εγχειρίδιο, όπου καταγράφονται εύκολοι τρόποι για την εξοικονόμηση της ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα προσφέρει επίσης έναν αριθμό συμβούλων έναντι κάποιας αμοιβής για τα μέλη που επιθυμούν να επανεξετάσουν προσεκτικά τις λειτουργίες τους και να λάβουν προτάσεις οικολογικής φύσεως.

Όσοι συμμετέχουν σε αυτό το πρόγραμμα, λαμβάνουν το εγχειρίδιο και έναν κατάλογο συμβουλευτικών υπηρεσιών. Τα μέλη του προγράμματος προαιρετικά συμμορφώνονται με τις οδηγίες της Πράσινης Υδρογείου. Ο ιδιωτικός τομέας προσπαθεί να επωφεληθεί από τις περιβαλλοντικές οδηγίες, αφού οι τουρίστες απαιτούν εμπειρίες που θα περιλαμβάνουν ένα υγιές περιβαλλοντικό στοιχείο. Πολλοί χαρακτηρίζουν κάθε ταξίδι που βασίζεται στη φύση ή το περιβάλλον ως οικοτουρισμό.

4.7 Ο οικοτουρισμός και τα οφέλη του.

Η ένωση Οικοτουρισμού το 1991 όρισε τον οικοτουρισμό, ως ένα σκόπιμο ταξίδι προς φυσικές περιοχές για την κατανόηση της κουλτούρας και της φυσικής ιστορίας του περιβάλλοντος, φροντίζοντας να μην αλλάξει η ακεραιότητα του οικοσυστήματος, ενώ παράλληλα παράγει οικονομικές ευκαιρίες που καθιστούν ωφέλιμη την διατήρηση των φυσικών πόρων για τους τοπικούς ανθρώπους.

Αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνει κάτι περισσότερο από μια απλή επίσκεψη για την μελέτη ή την ενημέρωση σχετικά με την ιθαγενή χλωρίδα και πανίδα μιας περιοχής. Περιλαμβάνει επίσης την μόρφωση σχετικά με την πολιτιστική

ιστορία της περιοχής. Για παράδειγμα, ένα ταξίδι στο Τικάλ στην αρχαία πόλη των Μάγια, είναι οικοτουρισμός.

Ο Koth το 1991, συγκέντρωσε όλα τα κοινά χαρακτηριστικά των ορισμών που είχαν δοθεί και μας δίνει μια ευρεία έννοια του οικοτουρισμού. Υπάρχει η αντίληψη ότι ο οικοτουρισμός αφορά εξωτικές, απομακρυσμένες και ανέγγιχτες φυσικές περιοχές. Οι περισσότερες από αυτές είναι προστατευόμενα πάρκα ή δασικές εκτάσεις και ο τύπος των δραστηριοτήτων που επιτρέπονται σε αυτές τις περιοχές, περιορίζεται από τις κυβερνητικές αποφάσεις σχετικά με αυτούς τους χώρους.

Επειδή οι περισσότεροι ορισμοί του οικοτουρισμού περιλαμβάνουν το στοιχείο των ιστορικών ή πολιτιστικών πόρων, οι επισκέψεις σε ιστορικά μνημεία ή τοπικά χωριά με σκοπό την γνωριμία με μία εντελώς διαφορετική κουλτούρα, χαρακτηρίζονται ως οικοτουριστικές δραστηριότητες. Μια άλλη αντίληψη είναι ότι πρόκειται για σκόπιμο ταξίδι που ελαχιστοποιεί τις αρνητικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Οι δραστηριότητες οργανώνονται έτσι ώστε να έχουν έναν υπεύθυνα περιβαλλοντικό χαρακτήρα. Οι επισκέπτες βασίζονται περισσότερο στα τοπικά καταλύματα, στις υφιστάμενες μεταφορές και στην ντόπια παραγωγή. Το κύριο τουριστικό κίνητρο είναι η γνώση και η ενασχόληση με τα θέματα διατήρησης του περιβάλλοντος.

Ο οικοτουρισμός επιχειρεί να συνδέσει τις οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις με ένα μοντέλο που προωθεί τις κοινοτικές δραστηριότητες ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα προστατεύει και συντηρεί τους τοπικούς πόρους. Αυτό το οικονομικό στοιχείο είναι και η διαφορά του με τον λεγόμενο φυσικό τουρισμό, που περιλαμβάνει τον μαζικό τουρισμό σε ένα φυσικό περιβάλλον, όπως για παράδειγμα σε μία παραλία.

Η ανεξέλεγκτη πρόσβαση σε ευάλωτες φυσικές περιοχές, μπορεί να καταστρέψει την ακεραιότητα των πόρων. Ο οικοτουρισμός χαρακτηρίζεται από έναν έντονο σχεδιασμό για ανάπτυξη. Επιπλέον, είναι μια λιγότερο υλική κατασκευή και περισσότερο μία δεοντολογική ή φιλοσοφική προσέγγιση της τουριστικής ανάπτυξης. Θα μπορούσαμε να τον χαρακτηρίσουμε ως μία ηθικής βάσης προσφορά για ταξίδια προς φυσικές περιοχές.

Ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα του οικοτουρισμού είναι ότι ο μέσος όρος των ημερήσιων δαπανών είναι υψηλότερος και η διάρκεια παραμονής μεγαλύτερη από ότι ο μαζικός τουρισμός. Οι απαιτήσεις σε κεφάλαια είναι οι λιγότερες, καθώς παρέχονται απλούστερες υπηρεσίες από τις τοπικές ενώσεις και υπάρχουν λιγότερες οικονομικές διαφορές, αφού παράγονται περισσότερες

τοπικές καταναλώσεις. Οι θέσεις εργασίας αυξάνονται στις αγροτικές κοινωνίες, αφού χρησιμοποιούνται περισσότερο οι τοπικοί πόροι.

Επίσης, αν υπάρχει έντονη εξάρτηση από τους φυσικούς πόρους μιας περιοχής και υποστηρίζεται η τοπική ενασχόληση στην τουριστική ανάπτυξη, τότε αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην υψηλότερη συνειδητοποίηση των περιβαλλοντικών θεμάτων από την πλευρά των επισκεπτών και των κατοίκων.

Θα υπάρξουν λιγότερες καταστροφικές περιβαλλοντικές συνέπειες, αφού οι πόροι προστατεύονται για την μακροπρόθεσμη τουριστική ανάπτυξη. Τέλος, θα υπάρξουν λιγότερες κοινωνικές συνέπειες, αφού οι σχέσεις μεταξύ επισκεπτών και κατοίκων είναι περισσότερο αμφίδρομες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

5.1 Οι κλιματικές αλλαγές στην Ελλάδα.

Στην Ελλάδα ο φετινός Νοέμβριος ήταν ο πιο ζεστός των τελευταίων 40 ετών, με τον υδράργυρο να κινείται 6 βαθμούς υψηλότερα από τη μέγιστη θερμοκρασία της εποχής. Τόσο το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, όσο και ομάδα βρετανών επιστημόνων του Πανεπιστημίου East Anglia κάνουν λόγο σε εκθέσεις τους για αύξηση της θερμοκρασίας στην Ελλάδα τα επόμενα 30 χρόνια, από 1 έως 5 βαθμούς Κελσίου.

Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι τα επόμενα χρόνια θα επικρατήσουν έντονα καιρικά φαινόμενα στην χώρα μας, με λειψυδρία και ξηρασία στις νότιες περιοχές και πλημμύρες και σφοδρές βροχοπτώσεις στις βόρειες. Όλες οι διεθνείς επιστημονικές εκθέσεις συμφωνούν ότι τις επόμενες δεκαετίες θα συνεχιστεί στην Ελλάδα η βαθμιαία άνοδος της θερμοκρασίας.

Ορισμένοι επιστούν την προσοχή ακόμη και στο ενδεχόμενο ερήμωσης, καθώς είναι πιθανόν η χώρα να βρεθεί σε ζώνη λειψυδρίας. Γίνετε επίσης λόγος για παρατεταμένο καύσωνα, τον οποίο θα διαδεχτούν πλημμύρες, συρρίκνωση των δασικών εκτάσεων, λειψυδρία, ξηρασία των αγροτικών καλλιεργειών και εξαφάνιση ειδών της πανίδας και χλωρίδας.

Πολλοί ερευνητές επισημαίνουν, εξάλλου, την αλλαγή του βιολογικού ρολογιού των ζώων και των φυτών, εξαιτίας των αλλαγών στις κλιματολογικές συνθήκες. Όλοι όμως καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων διεθνώς, άλλοτε με εκτεταμένες περιόδους ξηρασίας, άλλοτε με έντονες καταιγίδες, οφείλεται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Η Ελλάδα ανήκει στα κράτη που ήδη πλήττονται από τις κλιματικές αλλαγές. Η αύξηση της μέσης πλανητικής θερμοκρασίας του πλανήτη, έχει ήδη γίνει αισθητή στην Ελλάδα, όπως και σε ολόκληρη της Μεσόγειο. Η χώρα μας ξηρή και θερμή μαστίζεται από παρατεταμένους καύσωνες και ξηρασίες, με καταστροφικές επιπτώσεις για το περιβάλλον, την υγεία και την οικονομία.

5.1.1 Τα κρούσματα των πυρκαγιών.

Η αύξηση της θερμοκρασίας στην Ελλάδα σε συνδυασμό με τις παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας, καθιστούν τα δάση της Ελλάδας εξαιρετικά εύφλεκτα. Αν και στη χώρα μας οι δασικές πυρκαγιές οφείλονται περισσότερο σε πολιτικούς

λόγους (έλλειψη υποδομών, προληπτικών μέτρων, οικιστικές πιέσεις), οι κλιματικές αλλαγές διαμορφώνουν μία νέα πραγματικότητα.

Καθώς οι καύσωνες και η ξηρασία πλήττουν το φυσικό περιβάλλον, ένας νέος τύπος πυρκαγιών με δραματικά μεγαλύτερη ένταση και αυξημένη συχνότητα καταστρέφει κάθε χρόνο εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα πολύτιμης δασικής έκτασης. Οι πυρκαγιές αυτές επιδεινώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο από τον οποίο φαίνεται αδύνατο να ξεφύγουμε.

5.1.2 Η καταστροφή της θάλασσας.

Τα ευάλωτα και ήδη επιβαρημένα θαλάσσια οικοσυστήματα της Ελλάδας, θα υποστούν καταστροφικές επιπτώσεις από ενδεχόμενη αύξηση της θερμοκρασίας σε υψηλότερα επίπεδα.

Άνοδος της στάθμης της θάλασσας, όξυνση των υδάτων, διάβρωση των παράκτιων εδαφών και υποβάθμιση του θαλάσσιου περιβάλλοντος είναι μόνο μερικές από τις απειλές που αντιμετωπίζει η θάλασσα.

5.1.3 Η επιβάρυνση στην υγεία.

Οι παρατεταμένοι καύσωνες στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας επιβαρύνουν σημαντικά την υγεία και απειλούν ακόμα και τη ζωή των κατοίκων, ιδίως όσων ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες.

Οι πρωτοφανείς καύσωνες στην Κεντρική Ευρώπη το 2003, προκάλεσαν το θάνατο περισσότερων από 35.000 Ευρωπαίων, στην πλειοψηφία ηλικιωμένων. Επίσης, η αύξηση της θερμοκρασίας προκαλεί τη διάδοση και την εξάπλωση μεταδοτικών νόσων, όπως είναι η ελονοσία και η δυσεντερία.

5.2 Η τουριστική εκμετάλλευση της Ελλάδας.

Η περαιτέρω αύξηση της θερμοκρασίας σε ολόκληρη την Ευρώπη αναμένεται να προκαλέσει ακόμα σφοδρότερους καύσωνες στην Ελλάδα κατά τους θερινούς μήνες. Η επιδείνωση των καιρικών συνθηκών στην Ελλάδα, σε

συνδυασμό με τις ηπιότερες καιρικές συνθήκες στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη θα αλλάξει σημαντικά τον ευρωπαϊκό χάρτη των θερινών τουριστικών προορισμών. Αυτό αναμένεται να μειώσει δραματικά την τουριστική κίνηση της χώρας, ιδίως κατά τους θερινούς μήνες, προκαλώντας σημαντικό πλήγμα σε μία από τις κύριες πλουτοπαραγωγικές πηγές της χώρας.

Η Ελλάδα είναι ένας σημαντικός προορισμός παγκοσμίως καθώς είναι η 17^η χώρα σε αφίξεις και η 27^η χώρα σε εισπράξεις σύμφωνα με έρευνα που έγινε το 2000. Κατακλίζεται από πολλούς σημαντικούς ιστορικούς και πολιτιστικούς πόρους. Υπάρχει αφθονία και ποικιλομορφία στους φυσικούς πόρους καθώς επίσης η παραγωγή προϊόντων πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα τείνει στα πλαίσια των τελευταίων τάσεων στην διατροφή.

Τα τελευταία χρόνια, η δημιουργία σημαντικών επιχειρήσεων με σκοπό την προσέλκυση ειδικού τουρισμού βοηθά στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό της χώρας μας. Από την άλλη μεριά όμως, παρατηρούμε έλλειψη σε κοινωνικές υποδομές, εξοπλισμό και συναφείς υπηρεσίες. Υπάρχει περιορισμένη διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος σε νέες αγορές και έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού, τόσο σε αριθμό όσο και στην σύνθεση.

Επίσης κάτι που επιδρά πολύ αρνητικά είναι η μικρή διάρκεια παραμονής του εισερχόμενου τουρισμού. Τέλος οι επισκέπτες αποφεύγουν περιοχές με προβλήματα ρύπανσης, οπότε η χώρα πρέπει να στραφεί προς την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Η χώρα μας έχει πολύ μικρή συμβολή στο παγκόσμιο πρόβλημα των κλιματικών αλλαγών.

Με το πρόγραμμά μας για προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της πράσινης ανάπτυξης και για μέτρα εκσυγχρονισμού των παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής ενέργειας και μείωσης της ρύπανσης από αυτές, προσπαθούμε να μειώσουμε αυτή τη συμβολή ακόμα περισσότερο, να τηρήσουμε τις κοινοτικές και διεθνείς μας υποχρεώσεις και να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής όλων στη χώρα μας.

5.3 Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών.

Παρά την μικρή συμβολή της Ελλάδας στην παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου παγκοσμίως, η χώρα μας θα υποστεί τις συνέπειες των κλιματικών αλλαγών όπως και οι υπόλοιπες χώρες. Αν η αύξηση της θερμοκρασίας κατά μερικούς βαθμούς Κελσίου και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας κατά μερικές δεκάδες εκατοστά φαίνονται σε μερικούς ως ένα μακρινό σενάριο, κάποιες άλλες αλλαγές έχουν ήδη γίνει μέρος της καθημερινότητάς μας.

Η διατάραξη της διαδοχής των κλασσικών τεσσάρων εποχών της Μεσογειακής ζώνης, στην αύξηση ακραίων καιρικών φαινομένων όπως έντονες και

καταστροφικές πλημμύρες και χαλαζόπτωση, με παράλληλη αύξηση της παρατεταμένης ανομβρίας σε άλλες περιοχές και κινδύνους απερίμωσης ορισμένων από αυτές, αν δεν ληφθούν έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα.

Οι αυξανόμενοι κίνδυνοι από την έλλειψη νερού, τους καύσωνες και τις φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, καταιγίδες, κατολισθήσεις, αποκολλήσεις βράχων, δασικές πυρκαγιές, απειλούν οικισμούς, υποδομές, ανθρώπινες ζωές και οικονομικές δραστηριότητες άμεσα συνδεδεμένες με όλα τα προαναφερόμενα, όπως ο τουρισμός.

5.4 Αναγκαία μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι προοπτικές για μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να περιορίζονται σε κάποιες περιοχές και να εμφανίζονται νέοι χωρικοί ανταγωνισμοί, όπως για παράδειγμα, μεταξύ της ανάγκης λήψης μέτρων για αντιμετώπιση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή και την επιθυμία ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων στις ίδιες περιοχές.

Ο τουρισμός είναι ο πρώτος τομέας στην Ελλάδα που θα βρεθεί αντιμέτωπος με παρόμοια διλήμματα. Η μη λήψη των αναγκαίων μέτρων συνεπάγεται την αύξηση της τρωτότητας περιφερειών και τοπικών κοινοτήτων στα φαινόμενα που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και, κατ' επέκταση, την αύξηση των βλαβών και του κόστους αντιμετώπισής τους.

Γίνεται, λοιπόν, επιτακτικό να υπάρξει έγκαιρα σχεδιασμός σε εθνικό επίπεδο, ώστε να υπάρξει προσαρμογή στις αναμενόμενες κλιματικές αλλαγές και να μειωθούν στο ελάχιστο δυνατόν οι συνέπειές τους σε επίπεδο περιβαλλοντικό αλλά και οικονομικό-κοινωνικό. Ο προβληματισμός αυτός για την ανάγκη προσαρμογής έχει ήδη απασχολήσει τα τελευταία χρόνια τις χώρες σε κοινοτικό επίπεδο, μεσογειακό επίπεδο και διεθνές επίπεδο, παρότι η έμφαση των διεθνών προσπαθειών, παραμένει ακόμα στις πολιτικές και δράσεις για την πρόληψη του προβλήματος.

Η Έκθεση Stern δημοσιεύτηκε στις 30 Οκτωβρίου 2006 και είναι η πιο περιεκτική έκθεση των οικονομικών ζητημάτων της κλιματικής αλλαγής που έγινε ποτέ. Η έκθεση αυτή είχε παραγγελθεί από την κυβέρνηση της Βρετανίας τον Ιούλιο του 2005 και εκπονήθηκε από το επιτελείο του Sir Nicolas Stern, επικεφαλής της Οικονομικής Υπηρεσίας της Κυβέρνησης και πρώην ανώτατο Οικονομολόγο της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Σύμφωνα με την έκθεση Stern, το ελάχιστο ετήσιο κόστος της υπερθέρμανσης του πλανήτη ανέρχεται σε 5% του ΑΕΠ και το ευρύτερο σε 20%, το οποίο θα μπορούσε να οδηγήσει σε κραχ σημαντικότερο αυτού του 1929, ενώ το ετήσιο κόστος της έγκαιρης αντιμετώπισης του φαινομένου του θερμοκηπίου ανέρχεται σε μόλις 1% του ΑΕΠ. Η Χωροταξία παράλληλα με την περιβαλλοντική πολιτική, αποτελεί ένα από τα σημαντικά εργαλεία προς την κατεύθυνση της προσαρμογής αυτής.

Μπορεί να συμβάλει στην προστασία της φυτοκάλυψης και ιδιαίτερος της δασοκάλυψης, απαραίτητης για την απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα, στην ισόρροπη κατανομή της ανάπτυξης στον χώρο κι επομένως στην μείωση των εντάσεων και συνεπειών στο περιβάλλον, στην εγκατάσταση κτισμάτων και δικτύων υποδομών σε περιοχές λιγότερο ευάλωτες ώστε να μειωθούν οι τυχόν μελλοντικές αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Υπάρχουν, άλλωστε, ήδη σοβαρά προβλήματα από διάβρωση παράκτιων ζωνών της χώρας μας και καταστροφές δρόμων, αναπτυξιακών μονάδων και άλλων ιδιοκτησιών, πού το υψηλό κόστος αποκατάστασής τους θα μπορούσε να αποφευχθεί αν είχαν υπάρξει κι εφαρμοστεί σοβαρές χωροταξικές ρυθμίσεις. Ο τομέας του τουρισμού είναι ευαίσθητος στην κλιματική αλλαγή και αναμένει τόσο αρνητικές επιπτώσεις, όσο και ευκαιρίες.

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επηρεάσει τη χωρική και εποχιακή κατανομή των τουριστών. Η προφανέστερη επίπτωση είναι μια πιθανή αλλαγή των προορισμών των τουριστών, όταν η θερμοκρασία σε ορισμένες περιοχές γίνει ιδιαίτερα υψηλή. Επιπλέον, ακραία καιρικά φαινόμενα είναι από τους παράγοντες που θα αναπροσανατολίσουν τις ροές των τουριστών.

Η διάβρωση επηρεάζει το μεγαλύτερο μέρος των ακτών, σε διαφορετικά ποσοστά. Ωστόσο, αποτελεί μικρότερο σχετικά κίνδυνο από την εξαφάνιση κάποιων αξιολογών παραλιών και παράκτιων οικότοπων. Τα προβλήματα όμως δεν αφορούν μόνο τις παράκτιες περιοχές. Μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τον τουρισμό των ηπειρωτικών περιοχών, επιδεινώνοντας τα προβλήματα των περιφερειακών ανισοτήτων.

Ακόμα, η αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων καθιστά δυσχερέστερη, λιγότερο ελκυστική και περισσότερο επικίνδυνη τη διεξαγωγή ορισμένων δραστηριοτήτων φυσιολατρικής αναψυχής, που συνδέονται με τον τουρισμό

στις εσωτερικές περιοχές. Μια ενδεχόμενη συνέπεια είναι να διευρυνθεί η χρονική περίοδος της τουριστικής κίνησης με παράλληλη αλλαγή της σύνθεσης των επισκεπτών κατά την περίοδο με καύσωνες.

Οι ευαίσθητες ομάδες και κυρίως οι ηλικιωμένοι, θα πρέπει να αποφεύγουν αυτές τις περιόδους. Μια παρόμοια εξέλιξη μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη ζήτηση για παραθεριστική κατοικία, που είναι αυξημένη στη συγκεκριμένη κατηγορία επισκεπτών. Η επίπτωση θα είναι εμφανέστερη σε ορισμένους τύπους τουριστικών δραστηριοτήτων σε φάση ανάπτυξης, όπως το γκολφ.

Όταν μιλάμε για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τουρισμού δεν υπάρχει σοβαρή διάκριση μεταξύ της προέλευσής του από το εξωτερικό ή το εσωτερικό. Το 2002 ο τουρισμός έφερνε 10.285 εκ. ευρώ, πολύ περισσότερα από τη ναυτιλία και περισσότερα ακόμα και από τις εξαγωγές, που έφεραν 9.895 εκ. ευρώ.

Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν πόσο εύαλωτη είναι η οικονομία της χώρας απέναντι σε οποιαδήποτε μελλοντική εξέλιξη τυχόν πλήξει την οικονομική βιωσιμότητα του τουρισμού. Όσο όμως η Ελλάδα πλησιάζει το βιοτικό επίπεδο των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο αυξάνεται το κόστος των τουριστικών υπηρεσιών, όπως άλλωστε και της βιομηχανικής παραγωγής.

Αυτό αποτελεί έναν από τους σοβαρούς λόγους που συνηγορούν υπέρ της υιοθέτησης μιας γενναίας περιβαλλοντικής φορολογικής μεταρρύθμισης, που θα μειώσει την επιβάρυνση της εργασίας και θα αυξήσει την επιβάρυνση ρυπογόνων στοιχείων και διαδικασιών.

Αυτό είναι εφικτό όπου υπάρχει τουριστική ζήτηση που συνδέεται με ενδιαφέρον για τη θρησκευτική ή πολιτιστική παράδοση ή για τη φύση ή όπου συνδέεται με ενασχολήσεις, όπως είναι κάποια αθλήματα που έχουν σχέση με το φυσικό περιβάλλον.

Με άλλα λόγια θα φανεί σταδιακά, όχι όμως στο απώτερο μέλλον, ότι η οικονομική βιωσιμότητα του τουρισμού, και ως εκ τούτου της οικονομίας στο σύνολό της θα εξαρτάται από την περιβαλλοντική και πολιτιστική της βιωσιμότητα.

Η αναγνώριση μιας τέτοιας εξέλιξης αυξάνει τις ευθύνες όλων εκείνων που ευαισθητοποιούνται για το περιβάλλον ή την πολιτιστική κληρονομιά. Καιρός είναι να αντιληφθούμε ότι ενώ η καταναλωτική στάση έναντι της ζωής αναγκαστικά αντιτίθεται στη βιώσιμη ανάπτυξη, η οικονομική επιστήμη μπορεί να ενισχύσει στην επίτευξη αυτού του στόχου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

6.1 Συμπέρασμα.

Η τουριστική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να βρίσκονται σε σχέση ισορροπίας, γιατί όπως διακήρυξε και ο ΟΗΕ, η οικονομία, στην οποία ανήκει και ο τουρισμός, δεν πρέπει να στοχεύει μόνο στην παραγωγή ευημερίας και η οικολογία μόνο στην προστασία της φύσης, αλλά και οι δύο μαζί πρέπει να στοχεύουν στη βελτίωση της μοίρας της ανθρωπότητας και να βρίσκονται σε απόλυτη αρμονία στις διαδικασίες νομοθέτησης και λήψης αποφάσεων.

Για να διατηρηθούν οι ισορροπίες ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον δεν αρκούν οι διακηρύξεις, οι θεωρητικές αναλύσεις και οι διαμαρτυρίες των οικολογικών οργανώσεων, χρειάζεται κάτι πιο ουσιαστικό. Να συνειδητοποιήσουμε όλοι οι πολίτες που ζούμε και δραστηριοποιούμαστε σε μία τουριστική περιοχή, ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί βασική προϋπόθεση όχι μόνο για να καλυτερεύσει την ποιότητα της ζωής μας, αλλά κυρίως για να λύσει το πρόβλημα της οικονομικής μας επιβίωσης.

6.2 Επίλογος.

Ο τουρισμός μπορεί να καταστρέψει ή να προστατέψει το φυσικό περιβάλλον. Καθώς ο τουρισμός συνεχίζει να επεκτείνεται και η πρόσβαση στις πιο απομακρυσμένες περιοχές του κόσμου αυξάνεται, θα υπάρξει μια εντονότερη αναζήτηση περιοχών που θα μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του τουρισμού. Η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών έχει ως συνέπεια την μόλυνση του περιβάλλοντος. Ο τρόπος με τον οποίο θα ελεγχθεί η μόλυνση αυτή, θα καθορίσει και το αν ο τουρισμός καταστρέφει ή προστατεύει ένα οικοσύστημα.

Πολλά στοιχεία είναι γνωστά μέχρι στιγμής, σχετικά με τους διαφορετικούς τύπους των περιβαλλοντικών επιδράσεων, οι οποίοι προκύπτουν μέσα από την τουριστική ανάπτυξη. Ορισμένα οικοσυστήματα είναι περισσότερο ικανά να υποστηρίξουν τον τουρισμό από ορισμένα άλλα. Αυτά που δεν είναι σε θέση να αναπτύξουν τουριστική δραστηριότητα και αυτά που είναι επιρρεπή σε κάθε περιβαλλοντική αλλαγή, βρίσκονται σε περιοχές του πλανήτη, που είναι σχετικά ανέπαφες από την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ο τουρισμός χαρακτηρίζεται συχνά ως το είδος της βιομηχανίας που μπορεί να επιφέρει μακροπρόθεσμη και παρατεταμένη ανάπτυξη σε αυτές τις περιοχές. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, θα πρέπει να υπάρξει προσεκτικός σχεδιασμός και οργάνωση της τουριστικής ανάπτυξης, με στόχο την διατήρηση της ακεραιότητας των φυσικών πόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

- 1)"ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ" ΠΙΕΡ ΣΑΜΟΥΕΛ , ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.
- 2)"Ο ΠΛΑΝΗΤΗΣ ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ" Α.Ι McMICHAEL , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΛΥΧΝΟΣ.
- 3)"ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ" Γ.ΣΑΜΙΩΤΗΣ-Γ.ΤΣΑΛΤΑΣ , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ.
- 4)"ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΑΓΝΟΙΑ ΚΑΙ ΛΑΘΗ" Λ.ΜΠΟΥΖΑΛΗ , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΕΛΦΙΝΙ.
- 5)"Η ΓΗ, Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΔΕΙΦΟΡΙΚΟ ΜΕΛΛΟΝ" ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ , ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- 6)"ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΜΕ ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ" Η.ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ.
- 7)"ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΑΡΧΕΣ, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ , WILLIAM C.GARTNER , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝ.
- 8)"Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ" Μ.ΜΟΔΙΝΟΣ , ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΡΟΧΑΛΙΑ.
- 9)"ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ" Σ.ΠΑΠΑΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ-Θ.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ-Σ.ΚΟΥΒΕΛΗΣ , ΕΚΔΟΣΕΙΣ Ι.ΣΙΔΕΡΗ.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

www.physics4u.gr

www.sete.gr

www.ecocrete.gr

www.econews.gr

www.ekke.gr

www.gdrc.org

